

Confederația Patronală Concordia

Propuneri pentru relansare și creștere economică

Decembrie 2025

Propuneri Concordia pentru relansare și creștere economică

Unde suntem:

Starea economiei în 2025: creștere fragilă și dezechilibre structurale

Către ce ne îndreptăm:

Prognoze economice și presiuni de corecție fiscală

1. Simplificare și debirocratizare

Reducerea poverii administrative pentru companii și cetățeni

13

2. Fiscalitate

Stabilitate, predictibilitate și stimulente pentru investiții

15

3. Piața muncii

Creșterea ocupării și adaptarea competențelor la noile realități

20

4. Digitalizare

Accelerarea transformării economice și modernizarea serviciilor publice

22

5. Cercetare & Dezvoltare

Stimulente fiscale și hub-uri de inovare pentru competitivitate, inclusiv investiții în securitate cibernetică și tehnologii dual-use

25

6. Diplomatie economică

Reprezentare externă, promovarea și susținerea exporturilor și branding național

27

7. Domenii strategice

Energie – Stabilitate legislativă și investiții pentru un sistem energetic competitiv

30

8. Domenii strategice

Transporturile și infrastructura au nevoie de accelerarea investițiilor și diversificarea finanțării

33

Sinteză

Confederația Patronală Concordia, partener social, organizație reprezentativă a mediului de afaceri din România (20 de federații sectoriale, peste 450.000 de locuri de muncă, o treime din PIB), propune un pachet coerent de **20+ măsuri prioritare** pentru relansarea economiei și consolidarea competitivității României, care trebuie activate concomitent cu eforturile de reducere a deficitului bugetar, respectiv a cheltuielilor publice.

Pachetul de relansare economică propus de Confederația Patronală Concordia vizează șapte domenii strategice, transversale și sectoriale: **fiscalitate, piața muncii, digitalizare, inovare, energie, transporturi și diplomație economică**. Reprezintă un cadru pragmatic de acțiune pentru Guvernul României și decidenții politici, axat pe **stabilitate, investiții și creșterea valorii adăugate, implementate într-o formulă de parteneriat**.

România are nevoie rapid de o **strategie de creștere bazată pe investiții, pe creșterea nivelului de deschidere a economiei, și nu pe taxare – nici a muncii, nici a investițiilor, nici a capitalului**. Are nevoie de un plan care să deblocheze și să stimuleze capitalul autohton, să accelereze simplificarea, digitalizarea și inovația, să susțină infrastructura, să atragă investiții străine, să consolideze piața muncii și prezența economică internațională a țării.

Prin accelerarea punerii în aplicare a acestor măsuri, decidenții publici pot reda **încrederea mediului de afaceri**, încuraja **investițiile și crearea de locuri de muncă** și consolida **rolul României în economia europeană**. Susținerea domeniilor cu potențial, ce pot produce valoare adăugată în economie și care contribuie semnificativ la competitivitatea României în UE este esențială.

România nu își mai permite un model economic bazat exclusiv pe consum, improvizație fiscală și reglementare impredictibilă. Economia României are resurse, industrii competitive, capital uman adaptabil, însă pierde teren din cauza unui stat care decide lent, reglementează excesiv și lasă foarte puțin spațiu pentru accelerarea investițiilor.

România se află într-un moment de inflexiune: pierdem poziția de economie relevantă în regiune sau transformăm actuala presiune fiscală într-un catalizator pentru modernizare structurală.

Pentru a ridica PIB-ul potențial și pentru a evita capcana venitului mediu, este nevoie de o schimbare de paradigmă: prioritizarea investițiilor publice în sectoare cu multiplicator fiscal ridicat (energie, transport, digitalizare, educație și inovare), politici industriale moderne care să stimuleze cererea internă și lanțurile de producție

locale, și o mobilizare reală a capitalului autohton către investiții productive. Pentru a crește, economia României are nevoie de un stat mai rapid, mai predictibil și de un partener credibil pentru mediul de afaceri. Doar printr-un mix coerent de energie competitivă, digitalizare, debirocratizare și investiții în competențe, poate transforma această fereastră de vulnerabilitate într-una de creștere accelerată.

Principalele obstacole în calea dezvoltării economiei sunt, conform OECD și Eurostat: costul energiei, supra-reglementarea, lipsa personalului calificat și educat corespunzător și accesul dificil la finanțare la costuri competitive.

Există câteva **direcții economice structurale** spre care decidenții publici trebuie să se îndrepte **pentru un impact concret, pe termen scurt și mediu, pentru creștere economică reală și multiplicarea efectelor investițiilor private și publice**. O parte dintre acestea, cele care țin de mediul de business, prin industriile reprezentate la nivelul Confederației Patronale Concordia, sunt adresate în detaliu.

1. Prioritizarea investițiilor statului către sectoare cu valoare adăugată și multiplicator fiscal ridicat

România rămâne una dintre economiile cu cel mai scăzut multiplicator fiscal din regiune – semn că prea multe cheltuieli publice, inclusiv investițiile, merg în direcții care nu generează creștere, productivitate sau exporturi, ba dimpotrivă sunt realizate din importuri. În contextul deficitului bugetar ridicat, **statul trebuie să prioritizeze strict investițiile cu impact direct în PIB, în infrastructură, energie, inovare, digitalizare și lanțuri de producție cu valoare adăugată**. Această prioritarizare nu presupune costuri suplimentare, ci **o decizie politică și publică corectă și asumată de redistribuire inteligentă a investițiilor și cheltuielilor**, pentru a accelera efectul de multiplicare și a genera creștere economică reală.

2. Politici industriale moderne care să stimuleze cererea internă și reducerea dependenței excesive de importuri.

Este necesar un set de instrumente de politică industrială modernă, compatibile cu regulile UE, care să:

- + stimuleze cererea internă pentru produse și servicii locale cu valoare adăugată;
- + integreze lanțurile de producție în economie;
- + reducă vulnerabilitatea la fluctuațiile externe;
- + crească absorbția investițiilor și tehnologiilor în industrii-cheie.

Acest tip de abordare este esențial pentru consolidarea competitivității industriale și pentru multiplicarea efectelor investițiilor private.

3. Mobilizarea capitalului autohton și deblocarea investițiilor private

Un pilon central al relansării economice îl reprezintă **măsurile integrate** care pun capitalul românesc la lucru și deblochează investițiile private: creșterea capacității fondurilor de pensii de a investi în economia reală (fonduri de private equity și venture capital), regim fiscal stimulat pentru business angels, amortizare accelerată pentru investiții productive, scheme de sprijin pentru tehnologie și retehnologizare, eliminarea impozitelor care penalizează creditarea și investițiile (IMCA, suprataxarea bancară, suprataxele în energie). Acest pachet de instrumente are potențialul de a asigura un ecosistem favorabil pentru capital, creșterea investițiilor și dezvoltarea sectoarelor cu valoare adăugată ridicată, reducând dependența de consum și de finanțarea exclusiv publică.

Pachetul de relansare economică propus de Confederația Patronală Concordia vine cu măsuri concrete, pe termen scurt și mediu, printre care:

1. Stabilitate fiscală și predictibilitate

Menținerea **cotei unice** ca pilon al stabilității fiscale și garantarea unui calendar multianual pentru modificările fiscale – anunțate cu minimum 6 luni înainte de aplicare.

2. Eliminarea impozitului minim pe cifra de afaceri (IMCA)

Această taxă penalizează investițiile și sectoarele cu marje reduse. Eliminarea ei ar sprijini dezvoltarea companiilor și investițiile productive. Totodată, IMCA descurajează sau blochează investiții în domenii cheie precum telecomunicații, IT sau alte sectoare cu valoare adăugată mare¹. **IMCA ar lăsa în economie 1.3-1.5 miliarde de lei, care ar putea fi folosiți pentru investiții**². Potrivit unui sondaj recent realizat

de Concordia, 3 din 5 companii au amânat, redus sau redirecționat investițiile după introducerea IMCA³. În aceeași direcție este necesară actualizarea **mecanismului de monitorizare a investițiilor străine (FDI screening)** pentru a asigura un proces rapid pentru investiții strategice (peste 4 milioane de EUR), în special pentru investitorii care au parcurs deja procesul de monitorizare (expansiune).

1.3-1.5

miliarde de lei
ar putea fi folosiți
pentru investiții

3. Reformă fiscală pro-investiții prin măsuri concrete care să sprijine domenii cu valoare adăugată

150%-200%
pentru investițiile
greenfield sau extinderea
capacităților de producție

Folosirea pe scară largă a **creditelor fiscale și deductibilităților de 150%-200% pentru investițiile greenfield sau pentru extinderea capacităților de producție**, pentru anumite tipuri de cheltuieli, inclusiv scutirea de impozit pe profit pentru profitul reinvestit în digitalizare și producție. Introducerea unui regim fiscal pentru business angels (credite fiscale, scutiri de impozit pe câștigurile de capital reinvestite).

4. Accelerarea accesului la fonduri europene

Standardizarea ghidurilor, eliminarea documentației redundante, introducerea plăților rapide și pre-finanțării extinse, reducerea semnificativă a birocrăției pentru beneficiari și un punct de contact **unic național, tip one-stop-shop, pentru finanțări**. Mai sunt de absorbit 39 miliarde de euro din cele 44.4 miliarde de euro disponibile pentru perioada 2021-2027.

5. Creșterea investițiilor fondurilor de pensii în economia reală

Majorarea plafonului legal pentru investiții în **fonduri de private equity și venture capital** la 5-10% din active, aliniat practicilor europene, **pentru a mobiliza peste un miliard de euro capital autohton**.

Această modificare poate veni la pachet cu o inițiativă public-privată de a înființa un **fond de private equity** dedicat României, care să atragă capital sub-utilizat în mediul privat

¹ UN NOU APEL PENTRU ELIMINAREA IMPOZITULUI MINIM PE CIFRA DE AFACERI (IMCA): 64% DINTRE COMPANII ACUZĂ IMPACT PE INVESTIȚII - Confederația Patronală Concordia, <https://concordia.ro/resurse/comunicate-de-presa/un-nou-apel-pentru-eliminarea-impozitului-minim-pe-cifra-de-afaceri-imca64-dintre-companii-acuza-impact-pe-investitii/>

² Confederația Patronală Concordia solicită eliminarea imediată a IMCA, o măsură care blochează investițiile și frânează creșterea economică - Confederația Patronală Concordia, <https://concordia.ro/resurse/comunicate-de-presa/confederatia-patronala-concordia-solicita-eliminarea-imediata-a-imca-o-masura-care-blocheaza-investitiile-si-franeaza-cres-terea-economica/>

³ Comunicat de presă al mediului de afaceri din 25.11.2025, <https://fic.ro/press-releases/comunicat-de-presa-comun-al-mediului-de-afaceri-din-romania-imca>

6. Stimularea investițiilor în cercetare, dezvoltare și inovare.

Un pachet de instrumente (fiscale, financiare) dedicat stimulării investițiilor în cercetare-dezvoltare și inovare, aplicabil tuturor industriilor este esențial. Acest pachet - care să includă simplificarea și consolidarea deducerilor fiscale existente - trebuie să permită accesarea de **credite fiscale pentru activități de cercetare-dezvoltare (R&D)**, adoptarea unui regim tip **IP Box** și **simplificarea certificării proiectelor** care să ar stimuleze dezvoltarea de produse cu IP local. Pe termen mediu, astfel de măsuri cresc valoarea adăugată internă, exporturile și competitivitatea firmelor românești, extinzând baza de impozitare.

7. Scheme de ajutor și instrumente financiare pentru investiții în tehnologie (digitalizare și tehnologie avansată) și re tehnologizare (eficiență energetică, productivitate) pentru industrie și IMM-uri.

Studiile Asociației Patronale a Industriei de Software și Servicii (ANIS) arată că investițiile IT au un efect multiplicator ridicat: **1 Euro investit generează 3-5 Euro în PIB⁴**, iar companiile care adoptă soluții digitale își cresc productivitatea cu 15-30%. În prezent, procedurile de achiziții publice IT durează 12-24 luni, iar cerințele privind proprietatea intelectuală elimină furnizori SaaS competitivi, reducând accesul statului la soluții moderne.

1 euro
investit
generează
3-5 Euro în PIB

8. Accelerarea digitalizării administrației publice. O digitalizare coerentă, coordonată și predictibilă poate aduce o creștere anuală de 1-1,5% din PIB, prin reducerea poverii administrative, creșterea eficienței și atragerea investițiilor private în tehnologie.

O dinamică accelerată a acestui proces se va vedea rapid printr-un parteneriat stat-industrie IT pentru transformarea digitală a serviciilor publice, interoperabilitate și eliminarea dependenței de un număr restrâns de furnizori tradiționali.

9. Simplificarea administrativă, reducerea accelerată a poverii birocratice și digitalizarea ANAF

Combinarea digitalizării ANAF cu o inspecție administrativă unică, digitală (integrarea controalelor ITM/ANAF/ANPC/Mediu într-o singură vizită coordonată) ar reduce semnificativ costurile de conformare pentru companii și ar permite ANAF să treacă de la control formal la analiză de risc și recuperare efectivă a veniturilor. Dacă reforma ar reuși **să reducă gap-ul de TVA cu doar 5 puncte procentuale, impactul bugetar pozitiv s-ar ridica la circa 1,4 miliarde EUR/an** - de câteva ori mai mult decât costurile oricărui program serios de digitalizare a administrației fiscale (estimare pe baza datelor CE). Eliminarea declarațiilor redundante (D394, D390), compensarea automată între creanțe și datorii, precompletarea declarațiilor și interconectarea ANAF-CNAS-

Trezorerie pot **crește conformarea voluntară cu 10-20%** fără controale suplimentare.

1.4mld

Eur/ an
impact bugetar
pozitiv

⁴ The Impact of Digitalization on the Romanian Economy, ANIS, 2022

10. Platformă unică de raportare fiscală și statistică

Lansarea unei platforme unice de conformare digitală, prin care companiile depun o singură raportare pentru ANAF, INS, CNAS și Trezorerie, **ar reduce timpul de conformare și munca administrativă cu 30–40%**. Studiile Comisiei Europene privind digitalizarea administrațiilor fiscale arată că introducerea raportării electronice integrate și a e-facturării poate reduce timpul de conformare cu până la 20–27% în 3–5 ani. Extinderea raportării precompletate ar susține considerabil analize de risc mai bune pentru ANAF, reducerea erorilor și a litigiilor fiscale, cu efect direct atât asupra productivității private, cât și asupra colectării bugetare.

30–40%

timp redus
de conformare și
muncă administrativă

11. Dosar electronic unic pentru companii

Operaționalizarea unui dosar electronic unic pentru companii – care să integreze ANAF, ONRC, ADR, AFM, ITM și alte autorități – ar permite operarea tuturor modificărilor administrative (sediu, acționariat, licențe etc.) dintr-un singur punct, cel puțin pentru IMM-uri. În practică, un dosar electronic unic pentru companii ar permite: preluarea automată a datelor între instituții, eliminarea obligației de a depune aceleași documente la multiple autorități, scurtarea semnificativă a termenelor de procesare și reducerea costurilor operaționale pentru firme. La scară macro, **măsura ar accelera și proiectele de fonduri europene și investiții**, ar reduce riscul de întârziere și blocaj procedural – ceea ce e esențial într-o economie aflată sub presiunea consolidării fiscale și a competitivității regionale.

12. Reforma sistemului de autorizare și licențiere pentru reducerea accelerată a termenelor

inclusiv prin operaționalizarea și **extinderea Licențelor Industriale Unice** și introducerea principiului aprobării tacite („tăcere administrativă”), după model OCDE, pentru reducerea termenelor de avizare la jumătate. Acest tip de abordare nu are implicații pe cheltuielile bugetare curente, facilitățile viitoare urmând a fi supra-compensate de impozitele și taxele recuperate din activitatea curentă.

13. Eliminarea impozitului suplimentar aplicat băncilor și recunoașterea deductibilității integrale a pierderilor din cesiunile de creanță sunt esențiale pentru relansarea creditării și corectarea unei duble penalizări fiscale.

În prezent, (art. 25 alin. (10) din Codul Fiscal), 70% din diferența dintre valoarea creanței și prețul de cesiune este tratată ca venit, chiar dacă banca a constituit deja ajustări pentru pierderi așteptate, ceea ce descurajează vânzarea portofoliilor neperformante și blochează curățarea bilanțurilor. Corectarea acestei prevederi ar debloca piața NPL și ar genera peste 122 milioane lei venituri suplimentare la buget prin creșterea tranzacțiilor, iar reducerea ratei NPL ar aduce alte 239 milioane lei, totalizând peste 360 milioane lei (PwC, 2021). În paralel, eliminarea suprataxării băncilor ar permite **revenirea în piață a 4–6 miliarde lei/an creditare nouă**, sprijinind IMM-urile și investițiile productive.

4–6 mld

lei/ an
creditare nouă

14. Reformarea impozitării în sectorul energetic

Eliminarea impozitului pe cifra de afaceri aplicat companiilor energetice și reanalizarea fiscalității în upstream și distribuție ar avea ca efect deblocarea investițiilor, creșterea predictibilității financiare și reducerea costurilor finale ale energiei.

Sectorul petrolier și al gazelor naturale se confruntă cu o presiune fiscală fără precedent, generată de un număr de **peste 44 de acte normative adoptate în ultimii 10 ani, care au ridicat rata efectivă de impozitare la de patru ori media europeană**. Această supraîncărcare fiscală a încetinit numeroase proiecte din onshore, offshore sau mare adâncime, costurile de extracție cresc, reducând competitivitatea României în raport cu țări din regiune. O recalibrare a fiscalității în acest sector al energiei trebuie să includă: reducerea cotelor maxime ale impozitului pe veniturile suplimentare din dereglementarea gazelor naturale; recalibrarea impozitului pe veniturile suplimentare offshore / onshore de mare adâncime, eliminarea impozitului pe cifra de afaceri din energie, având în vedere impactul disproporționat asupra fluxului investițional și caracterul său distorsionant. Veniturile bugetare pierdute prin reducerea taxelor sunt mai mici decât veniturile pierdute prin neefectuarea investițiilor.

>44

acte normative
au ridicat rata efectivă
de impozitare la de 4x
media europeană

15. Accelerarea investițiilor în rețelele de distribuție (energie electrică & gaze naturale)

1.5 mld.

**EUR/ an investiții în
rețele de distribuție
generează +3,3% PIB**

Susținerea investițiilor pentru atingerea obiectivelor naționale privind decarbonizarea, securitatea energetică și digitalizarea infrastructurii. **Investiții de 1,5 miliarde EUR/an** în rețelele de distribuție – conform calculului industriei – **generează +3,3% PIB**, un număr estimat de 230.000 locuri de muncă, 2,1 miliarde EUR salarii și **echivalentul a 4,6 miliarde EUR venituri fiscale**.

16. Mecanism de muncă cu timp redus (Kurzarbeit)

Reintroducerea mecanismului tip kurzarbeit este esențială pentru menținerea locurilor de muncă în perioade de criză. În România, în timpul pandemiei, schema a protejat peste un milion de angajați, conform datelor Ministerului Muncii, și a prevenit pierderea a zeci de mii de locuri de muncă în industrii expuse (auto, HORECA, manufactură). La nivel european, prin mecanismul SURE, statele membre au protejat 31 de milioane de angajați și 2,5 milioane de companii, demonstrând eficiența instrumentului. Pentru România, estimările arată că **reluarea mecanismului ar putea proteja anual între 250.000 și 400.000 de angajați în perioade de volatilitate economică**, cu un cost net bugetar redus, întrucât finanțarea poate fi acoperită din fonduri europene. Pierderile evitate la buget prin păstrarea ocupării depășesc costurile schemei.

250-400 mii

de angajați
protejați în perioade de
volatilitate

17. Finanțare pentru formarea pe tot parcursul vieții (upskilling & reskilling)

Investiția în formarea profesională are un impact masiv asupra productivității și competitivității. Piața muncii din România se confruntă cu un deficit de competențe adecvate, cu doar 28% dintre angajați care au competențe digitale de bază⁵ – cel mai scăzut nivel din UE. Introducerea voucherelor de formare finanțate din fonduri europene poate sprijini direct peste 300.000 de angajați în primii doi ani pentru competențe digitale, tehnice și industriale. Companiile care investesc în formare **înregistrează creșteri de productivitate între 6% și 12% (estimări OCDE)**, iar **pentru fiecare 1 leu investit în upskilling, economia recuperează între 2,5 și 4 lei prin creșterea veniturilor salariale**, fiscalitate suplimentară și valoare adăugată. Integrarea unei astfel de scheme în programele operaționale ar permite finanțarea cu 200–250 milioane euro, fără presiune pe buget.

pentru **1 leu**
investit în upskilling,
economia recuperează
între 2,5 și 4 lei

18. Infrastructura de transport – investiții și competitivitate logistică

Pentru a crește competitivitatea transporturilor dar și a exporturilor românești una din măsurile cele mai așteptate este cea a ajustării prețurilor la energie. **Prioritizarea rapidă a reabilitării și modernizării de căi ferate** și terminale intermodale și huburi logistice regionale (Constanța, Iași, Cluj, Timișoara) printr-un mix de finanțare public-privat-fonduri UE sunt, de asemenea, esențiale. În facilitarea finanțării acestor lucrări sunt necesare deschiderea unui fond național pentru flote verzi, finanțat din PNRR și a unui Fond pentru Modernizare. La rândul ei, infrastructura portuară a României de la Dunăre trebuie prioritizată, iar primii pași înseamnă deschiderea și operaționalizarea companiei care să administreze aceste porturi și revitalizarea lor prin investiții private.

19. Valorificarea potențialului sectoarelor competitive ale României la nivel european

Colaborare și consultare constantă cu mediul de afaceri pentru **consolidarea pozițiilor României la nivel european în dosarele cheie** și valorificarea potențialului industriilor și sectoarelor competitive din economia națională. Transpunerea eficientă și transparentă a actelor europene în legislația națională pentru menținerea avantajelor competitive.

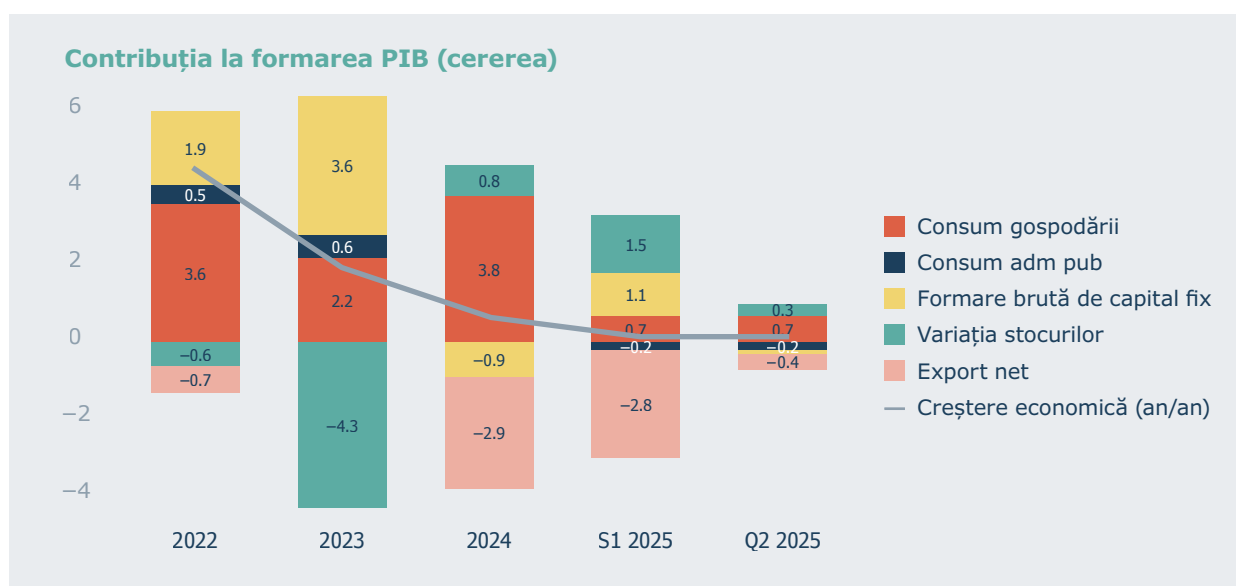
20. Diplomatie economică activă și sprijinirea semnificativă a exporturilor

România are industrii cu potențial de export major (energie, IT, construcții metalice, automotive componente, agroalimentar procesat, textile tehnice), dar exporturile sunt sub potențial. Diplomatie economică trebuie reformată pentru a deveni o forță activă de sprijin pentru companiile românești, nu un actor birocratic. Măsuri concrete: **centre de promovare a exporturilor românești** în piețe-cheie UE și în afara UE, pentru diversificarea piețelor, creșterea a exporturilor, reducerea dependenței de cererea internă, **misiuni economice țintite pentru industriile strategice**, cu valoare adăugată în economie precum energie, infrastructură. IT & cybersecurity, turism, industrie manufacturieră, agricultură și procesare agroalimentară ar duce la atragere de investiții și contracte externe pentru economia românească.

Unde suntem (context macroeconomic și dezechilibre)

România este, în 2025, în fața unei creșteri economice modeste cu dezechilibre structurale accentuate și riscante. PIB-ul a crescut cu doar **0,9% în 2024**, iar în prima jumătate a lui 2025 creșterea a fost de doar **+0,3%** față de perioada similară din 2024.

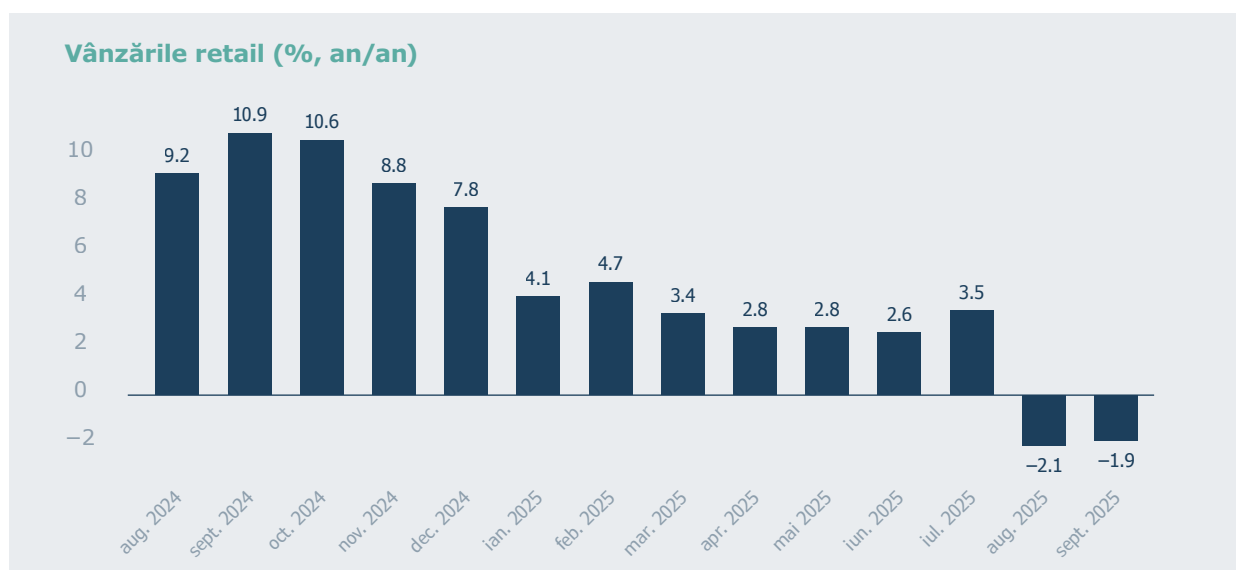
Consumul privat a fost anul trecut **principalul motor al economiei**, iar balanța comercială negativă și deteriorarea deficitului de cont curent (ajuns la **~9% din PIB**) subminează sustenabilitatea creșterii. În prima jumătate a lui 2025, contribuția consumului privat la creșterea PIB a scăzut abrupt la doar 0,7 pp, pe fondul unei deteriorări a încrederii populației în economie.

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrare proprie CPC

Dacă 2024 a fost închis cu o creștere a vânzărilor retail cu 7,8%, în iulie anul acesta ritmul de creștere fiind de 3.5% față de aceeași perioadă a anului trecut, însă odată cu aplicarea creșterilor de taxe din luna august vânzările cu amănuntul

s-au prăbușit, ritmul anual de creștere fiind negativ (-1,9% în septembrie). Este un exemplu care arată fragilitatea structurală a unei economii puternic dependente de consum pentru creștere și formarea PIB.

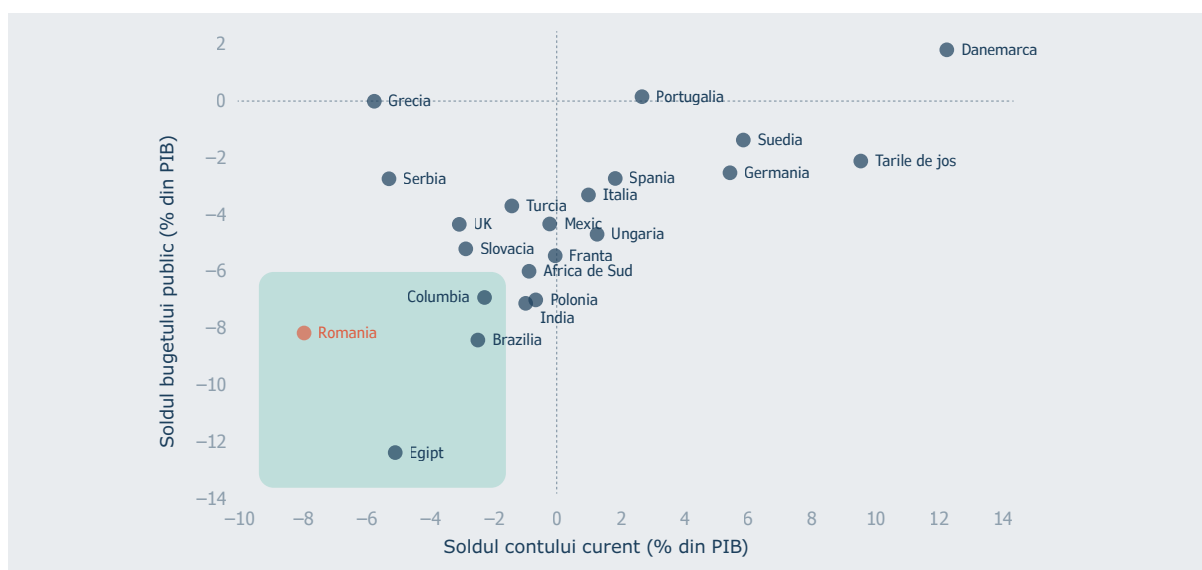

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrare CPC 2025

În paralel, **inflația a atins 9,9% în iulie-septembrie 2025**, alimentată de majorarea TVA, de creșterea cursului EUR/RON și de liberalizarea prețurilor la energie.

România se confruntă cu o situație gravă a deficitelor gemene (deficit de cont curent și deficit bugetar) nivelul acestora este unul dintre cele mai mari printre statele lumii. La nivelul anului 2025, valorile deficitului de cont curent și ale deficitului bugetar au poziționat România alături de state

precum Egipt, Columbia sau Brazilia, la distanță foarte mare față de statele din Europa de Vest, dar și față de statele din Europa Centrală și de Est precum Polonia, Serbia sau Ungaria. România se află într-o situație extrem de vulnerabilă față de șocuri externe, iar costurile de finanțare a deficitului sunt printre cele mai ridicate și reduc spațiul de manevră al guvernului privind investițiile și susținerea creșterii economice.

Sursa: Banca Mondială, FMI, prelucrare CPC

Pe fondul acestor dezechilibre, indicatorii de sentiment economic și de încredere a consumatorilor dar și a mediului de afaceri înregistrează scăderi accentuate, afectând perspectivele de creștere pe termen scurt.

Un sondaj realizat în octombrie 2025 de Concordia arată că 80% dintre respondenți consideră că mediul economic s-a deteriorat, iar 81% apreciază că **măsurile din pachetele fiscale recent adoptate descurajează investițiile** în mare sau foarte mare măsură. Raportat la așteptările pentru următorul an, peste jumătate dintre respondenți consideră climatul investițional drept nefavorabil.⁶

La nivel internațional, impactul direct al tarifelor impuse de Administrația Trump asupra economiei României este limitat (doar 3% din exporturi

merg către SUA, în special mobilă, cauciuc și electronice). Totuși, **efectele indirecte ale tarifelor SUA sunt semnificative**: România exportă masiv în țări precum Germania și Franța, puternic afectate la rândul lor, în special în sectorul auto. Această interdependență amplifică presiunile asupra exporturilor românești și accentuează vulnerabilitățile structurale ale economiei.

Reducerea cheltuielilor publice, a privilegiilor pentru anumite categorii, eficientizarea administrației – centrală și locală – sunt absolut necesare pentru asigurarea echilibrului macro-bugetar. Acestea trebuie însă dublate de eforturi pentru stimularea economiei și, în raport cu spațiul fiscal limitat, de măsuri solide de simplificare și debirocratizare.

⁶ Sondaj Confederația Patronală Concordia: 80% dintre companiile din România resimt o deteriorare a mediului economic, 16 octombrie 2025, disponibil aici

Către ce ne îndreptăm Proгноze în context național și internațional

Rectificarea bugetară confirmă că proiecțiile inițiale pentru 2025 au fost prea optimiste, ceea ce obligă decidenții la o reevaluare serioasă a politicilor fiscale. Veniturile au crescut, mai ales prin majorarea taxelor și eliminarea unor facilități, dar **dinamica cheltuielilor publice este superioară, menținând presiunea asupra deficitului**. România continuă să se împrumute la costuri ridicate, mult peste nivelurile din regiune, ceea ce indică lipsa de credibilitate fiscală. Ponderea dobânzilor în venituri riscă să urce la unul dintre cele mai înalte niveluri din Uniunea Europeană, semn că problema nu este de resurse colectate, ci de expansiune a cheltuielilor curente care fragilizează echilibrul bugetar.

În acest context, și Consiliul Fiscal a atras atenția că ajustarea nu poate fi amânată. Deficitul bugetar cash ar fi depășit 9% din PIB în 2025 dacă nu ar fi fost aplicate măsurile din vară, în timp ce rectificarea îl ancorează la circa 8,4%. Pentru 2026, ținta ar trebui să coboare spre 6,5%, ceea ce implică un efort substanțial de corecție. Practic, **fără reforme structurale și o reducere fermă a cheltuielilor neproductive, sustenabilitatea fiscală este serios pusă în pericol**.

Totuși, **execuția bugetară aduce și primele semne încurajatoare**. Cheltuielile lunare cu personalul s-au stabilizat începând cu primăvara lui 2025, iar creșterea cheltuielilor cu bunurile și

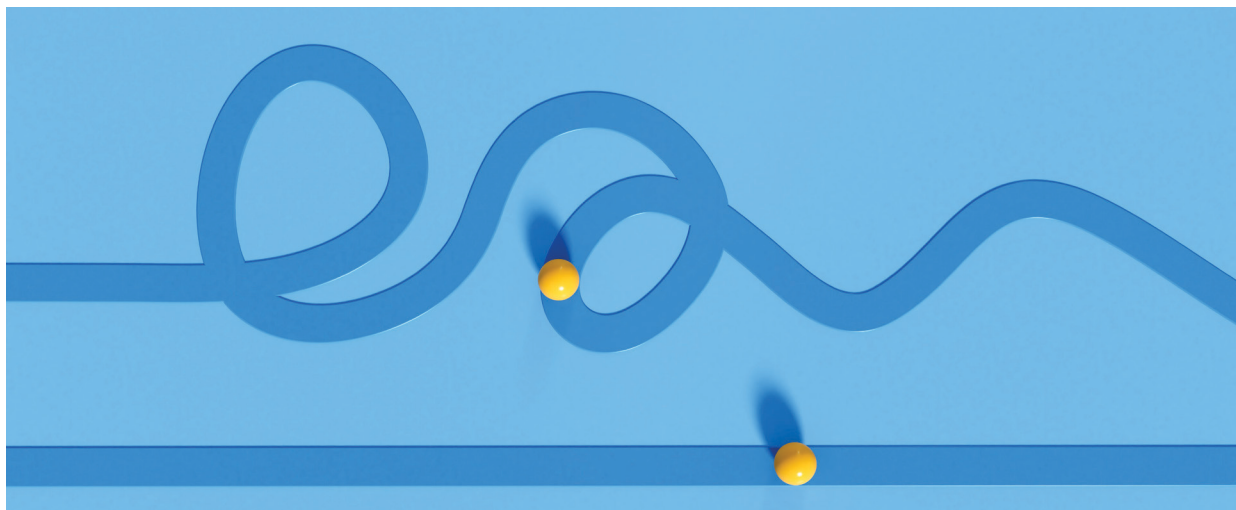
serviciile a fost sub rata inflației – semn că disciplina este posibilă. Pe acest fundament, prioritățile trebuie să fie consolidarea fiscală prin ajustări graduale, eficientizarea aparatului public și direcționarea resurselor către investiții cu efect multiplicator. Doar astfel România poate reduce deficitul într-un mod sustenabil, fără a bloca dezvoltarea economică și a împovăra suplimentar contribuabilii.

Dar acest moment critic, raportat și la dezechilibrele macroeconomice și la tensiunea din societate, este o fereastră de oportunitate pentru implementarea unor reforme structurale care să sprijine **consolidarea competitivității economice** pe termen mediu și **reconstruirea încrederii** între stat și cetățeni, complementar **stabilizării cadrului fiscal și macroeconomic**. În lipsa unor acțiuni ferme acum, România riscă să piardă teren în raport cu economiile din regiune și să intre pe o traiectorie de vulnerabilitate accentuată.

Mediul de afaceri este pregătit să continue să susțină creșterea economică, dar are nevoie de semnale puternice și concrete care să arate că statul este un partener, nu un inhibitor, în acest proces.

Directii de actiune propuse de Confederația Patronală Concordia

1. Simplificare și debirocratizare

Reducerea poverii administrative pentru companii și cetățeni

O serie de inițiative, planuri de acțiune și reglementări ori politici publice pentru simplificarea și debirocratizarea proceselor administrative pentru companii și pentru cetățeni sunt cerute sistematic. Acestea reduc costurile administrative, încurajează antreprenorii să facă afaceri și să le crească. O parte dintre ele ar susține IMM-urile, cea mai dinamică zonă a economiei, o altă parte sunt cerute de industrii cu impact semnificativ pe piața muncii și aport relevant la finanțele publice. Mai mult, aceste măsuri nu presupun costuri bugetare suplimentare, ci, dimpotrivă, pot contribui la consolidarea fiscal-bugetară.

- + **Inspecție administrativă unică, digitală** – integrarea controalelor ITM/ANAF/ANPC/Mediu într-o singură vizită periodică, convocată digital, cu o listă de verificare standardizată (check-list) ar reduce semnificativ costurile și ar crește conformarea voluntară. Măsura poate fi implementată printr-o lege-cadru privind activitatea de control, urmată de norme procedurale pentru fiecare instituție, care să delimiteze clar competențele.
- + **Dosar electronic unic pentru IMM-uri** – interconectarea ANAF/ONRC/ADR/AFM/ITM și digitalizarea integrală a procedurilor (de ex. schimbarea sediului sau a administratorilor)

ar permite operarea rapidă a modificărilor, cu economii de timp și resurse pentru firme, precum și cu o viteză de decizie mai bună din partea administrației.

- + **Conformare digitală simplificată pentru mediul de afaceri** – o platformă unică de raportare a datelor financiare, fiscale și statistice, care să înlocuiască depunerea repetitivă la instituții diferite, ar reduce timpul administrativ al companiilor cu aproximativ 30–40%.
- + **Accelerarea și simplificarea accesului la fonduri europene** – standardizarea ghidurilor, eliminarea documentației redundante, plăți mai rapide și prefinanțare extinsă, audit bazat pe risc și crearea unui punct unic de acces (tip *“one-stop-shop”*) pentru finanțări ar crește lichiditatea și ar reduce blocajele, crescând atractivitatea fondurilor europene pentru mediul privat⁷. 39 miliarde de EUR mai sunt de atras din exercițiul financiar 2021-2027.

Actualizarea **mecanismului de monitorizare a investițiilor străine (FDI screening)**. Este necesară actualizarea cadrului legislativ pentru a asigura un proces rapid pentru investiții strategice, cu avizare doar pentru investiții peste 4 milioane de EUR și doar pentru investitorii care nu au

⁷ Măsurile concrete pentru îmbunătățirea mecanismelor de accesare și implementare a fondurilor europene propuse de Concordia sunt disponibile la <https://concordia.ro/resurse/documente-de-pozitie/imbunatatirea-mecanismelor-de-accesare-si-implementare-a-fondurilor-europene/>

parcurs deja procesul de monitorizare, facilitând accelerarea proiectelor de expansiune.

+ Debirocratizarea procesului de autorizare și licențiere. Este necesară analiza în întregului sistem de autorizare și licențiere și reformarea acestuia în ansamblu. Soluțiile care ar duce rapid la debirocratizarea acestor procese sunt: uniformizarea la nivel național a practicilor în materie de autorizare a activităților comerciale, instituirea unui *“one-stop-shop”* pentru demararea procesului de autorizare, după modelul Licenței Industriale Unice, eliminarea secvențierii obținerii autorizațiilor.

Introducerea notificărilor ca instrument care să înlocuiască autorizațiile pentru anumite elemente, măsuri care să conducă la respectarea termenelor legale pentru eliberarea autorizațiilor, implementarea eficientă a principiului aprobării tacite prevăzut în OG 27/2003, conform recomandărilor formulate de OCDE. Aceste măsuri duc la stimularea investițiilor la nivelul tuturor sectoarelor economice prin reducerea costurilor și a timpilor de așteptare atât pentru mediul privat, cât și pentru stat.

Pe lângă revizuirea și simplificarea cadrului general cu privire la autorizare și licențiere, **unele măsuri concrete, la nivel sectorial, pot produce rapid efecte:**

- + În domeniul construcțiilor și dezvoltărilor imobiliare** - procedurile de autorizare pot dura câțiva ani astfel că este esențială **adoptarea unor măsuri legislative majore pentru deblocarea investițiilor:** Codul Urbanismului (CATUC – Codul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor) ar trebui să armonizeze într-un singur act normativ reglementările din urbanism și construcții și să includă termene clare pentru autorizații, digitalizare, eliminarea „avizării în cascadă”, astfel încât să reducă termenele de avizare/ autorizare cu 50% (de la media de 270 de zile în 2020), conform angajamentelor din PNRR.
- + Implementarea efectivă a prevederilor Ordonanței 31/2025 privind unele măsuri pentru simplificarea procedurilor în domeniul**

urbanismului și construcțiilor și accelerarea investițiilor ar susține implementarea proiectelor prevăzute în PNRR.

- + Limitarea cerințelor de autorizare pentru clădiri sub 1000 mp, pentru a permite prioritizarea marilor proiecte de investiții.**
- + Introducerea reglementărilor pentru REIT-uri în România pentru a asigura acces mai facil la finanțare pentru proiecte imobiliare și de infrastructură și atragerea de capital nou.** Investitorii mici pot participa la portofolii diversificate de active imobiliare, cu transparență și lichiditate pe piața de capital.
- + Pentru sectorul energetic** sunt necesare simplificarea proceselor de acordare a permiselor, precum și a altor autorizații pentru implementarea proiectelor energetice. În plus, digitalizarea fluxurilor administrative ar duce la instituirea unor termene clare și reduse pentru avizare.
- + Pentru turism: digitalizarea circulației turistice pe teritoriul României prin** operaționalizarea urgentă a unei aplicații mobile de raportare a cazărilor care să înlocuiască sistemul învechit al raportărilor manuale este o necesitate. Deși proiectul a fost testat de peste 12 luni și a implicat mediul de afaceri, blocajul actual în modificarea Legii 237/2001 legat de costurile de mentenanță împiedică accesul instituțiilor cheie (MEDAT, Ministerul Finanțelor, ANAF, Poliția de frontieră) la informații cheie pentru analiză și control, aducând deservicii grave întregului sector și economiei naționale.

2. Fiscalitate

Stabilitate, predictibilitate și stimulente pentru investiții

Cadrul fiscal este esențial în stimularea investițiilor și consolidarea competitivității economiei românești, mai ales într-un context regional caracterizat de presiuni inflaționiste și costuri ridicate de finanțare. Adoptarea unor măsuri fiscale care să stimuleze investițiile este esențială, mai ales în lipsa altor politici care să consolideze poziția competitivă a României în regiune. În același timp, aplicarea legislației fiscale trebuie să se facă în spiritul și litera legii, asigurând un mediu concurențial echitabil pentru toți contribuabilii.

Propunem un set de măsuri care să răspundă concomitent nevoii de stabilitate fiscală și celei pentru măsuri de sprijin, orientate către creștere (reducerea barierelor fiscale, stimulente pentru inovare și întreprinderi, combaterea evaziunii), astfel încât companiile să poată contribui cât mai rapid la consolidarea economiei.

+ Menținerea cotei unice. Cota unică este un reper de stabilitate și predictibilitate fiscală, valoros pentru investitori și pentru mediul de afaceri. Și-a dovedit viabilitatea și trebuie menținută. Efectele îi sunt dovedite și din punct de vedere social, sprijinind dezvoltarea clasei de mijloc în ultimul deceniu, fără să influențeze substanțial inegalitatea.

+ Asigurarea predictibilității și guvernanței fiscale. Orice modificare fiscală semnificativă trebuie anunțată **cu un termen minim de 6 luni** înainte de aplicare și integrată într-un calendar multianual de politici fiscale.

+ Eliminarea impozitului minim pe cifra de afaceri (IMCA). Așa cum am avertizat, IMCA a provocat efecte negative tuturor companiilor din România, cu capital autohton sau străin deopotrivă, fără a atinge rezultatele dorite în privința veniturilor colectate. IMCA penalizează companiile din sectoare care au în mod tradițional marje reduse de profit sau aflate în faze de investiții, afectând capacitatea acestora de a se dezvolta. Eliminarea sa ar permite **redresarea financiară a companiilor afectate încă din 2026**, stimularea investițiilor și creșterea competitivității în sectoare esențiale precum comerțul, IT&C, transportul și producția.

IMCA ar lăsa în economie 1.3-1.5mld lei, care ar putea fi folosiți pentru investiții. În absența acestui impozit, este de așteptat ca cele peste 60% dintre companiile care au amânat, redus sau re-direcționat investițiile după introducerea IMCA, să le reia, și ar putea fi atrase noi investiții odată cu revenirea atractivității climatului din România.

- + **Îmbunătățirea colectării fără creșterea po-verii fiscale.** Creșterea gradului de colectare trebuie să rezulte din eficientizarea administrației și digitalizarea proceselor, nu din majorarea taxelor. Extinderea utilizării facturării electronice, interconectarea bazelor de date între ANAF, Vamă și alte instituții pot contribui la reducerea evaziunii. Totodată, trebuie dezvoltate mecanisme simple de conformare voluntară care să asigure un parteneriat corect între stat și contribuabili.
- + **Creșterea capacității fondurilor de pensii de a investi în economia reală** cu mai multe direcții concrete: **majorarea limitei maxime de investiții** în fonduri de private equity și venture capital până la **5% din active**, fără condiționalități suplimentare și modificarea Legii nr. 411/2004 pentru alinierea la practicile statelor OECD și UE, unde limitele tipice de expunere sunt între 5% și 10%. O astfel de măsură ar permite mobilizarea a peste un miliard de euro capital autohton, cu efecte directe asupra finanțării IMM-urilor și start-up-urilor din economie.
- + **Eliminarea reglementării directe a fondurilor de investiții alternative**, menținând supravegherea asupra administratorilor, conform practicilor din alte centre financiare europene.
- + **Eliminarea prelungirii măsurilor de plafonare** a prețurilor și tarifelor din economie deoarece distorsionează mecanismele de piață și împiedică competitivitatea actorilor economici.
- + **Eliminarea cerinței de depozitar** pentru fondurile de private equity și venture capital destinate exclusiv investitorilor profesioniști, deoarece aceasta nu aduce valoare suplimentară și afectează randamentele investiționale.
- + **Revizuirea regimului sancționator** pentru a-l alinia la nivelul pieței europene și la specificul industriei emergente de investiții alternative. Sancțiunile sunt aplicate mult prea ușor în România pentru zona de pensii private și fonduri de investiții, afectând iremediabil cariera angajaților din sistem.
- + **Introducerea unui regim fiscal stimulat pentru investitorii individuali (*business angels*).** Printre acestea i) **Credit fiscal de 50%** din valoarea investiției, în limita a 50.000 EUR/an. ii) **scutirea de impozit pe câștigul de capital** pentru investițiile deținute minimum 3 ani. iii) **Amânarea impozitării** câștigurilor în cazul reinvestirii lor în companii eligibile. Modelul britanic SEIS/EIS a demonstrat eficiența unui astfel de mecanism, care favorizează fluxul de capital către afaceri tinere, inovatoare și cu potențial de creștere.
- + **Amortizare accelerată extinsă pentru investiții productive (2025–2026)** Introducerea amortizării accelerate pentru investițiile în echipamente, software, linii tehnologice, digitalizare și eficiență energetică ar permite IMM-urilor să recupereze mai rapid costurile investiționale și să-și crească productivitatea. Impactul bugetar este etapizat, însă efectul economic este imediat: stimularea re tehnologizării, tranziției verzi și consolidarea competitivității companiilor românești.
- + Măsuri de sprijin pentru **IMM-uri și start-up-uri în domenii cu valoarea adăugată mare**, cum ar fi deducerile pentru investiții în echipamente, tehnologie și formare profesională
- + **Accelerarea rambursării TVA** și compensare generalizată între datorii și creanțe. **Instituirea unui termen maxim de 15 zile pentru rambursarea TVA**, cu dobândă automată în caz de întârziere, și extinderea compensării între toate instituțiile publice (ANAF, CNAS, Trezorerie, MAI etc.) ar oferi lichiditate imediată companiilor. Măsura elimină practica actuală a finanțării involuntare a statului din banii IMM-urilor și ar fluidiza fluxurile de numerar în economie, contribuind la reducerea blocajelor de cash-flow și la creșterea conformării voluntare.
- + **Plata concediilor medicale – deblocarea rambursărilor și reformarea mecanismelor de verificare.** Îmbunătățirea sistemului de rambursare a concediilor medicale către angajatori este esențială pentru stabilitatea mediului de afaceri. În prezent, foarte multe

companii – în special IMM-uri – se confruntă cu **întârzieri masive în recuperarea sumelor plătite angajaților pentru concediile medicale**, deși obligația statului este reglementată clar. În practică, **rambursările ajung deseori la 9–12 luni întârziere, blocând cash-flow-ul companiilor** și obligându-le să suporte costuri suplimentare pentru litigii sau pentru firme de recuperare de creanțe. Estimările confederațiilor patronale indică pierderi de cash-flow de ordinul a sute de milioane de lei anual la nivelul economiei, ceea ce afectează capacitatea firmelor de a investi și de a menține lichiditatea în perioade dificile. Această situație generează costuri administrative semnificative atât pentru mediul privat, cât și pentru stat, prin încărcarea instanțelor cu mii de litigii care ar putea fi evitate printr-un mecanism funcțional de rambursare. În paralel, persistă o problemă sistemică privind emiterea unor concedii medicale nejustificate, afectând credibilitatea întregului sistem și penalizând angajatorii corecți.

Aceste ajustări administrative, aparent minore, pot avea un **impact semnificativ asupra cash-flow-ului companiilor**, prin reducerea timpului și costurilor de conformare și prin îmbunătățirea relației contribuabil-administrație.

Pe termen mediu (următorii doi ani), politica fiscală trebuie să urmărească nu doar revenirea economică imediată, ci **consolidarea unei administrații fiscale moderne, orientate spre eficiență, predictibilitate și sprijin activ pentru contribuabili**. Aceasta presupune:

- un calendar clar pentru finalizarea digitalizării complete a proceselor ANAF;
- dezvoltarea unui cadru de consultare permanent între Ministerul Finanțelor și mediul de afaceri;
- revizuirea graduală a regimurilor de impozitare sectorială pentru stimularea investițiilor și inovării;

Măsuri fiscale pe sectoare

+ **Impozitul pe construcții speciale.** Măsura descurajează în mod semnificativ investițiile în sectoare strategice de interes național precum energia și construcțiile va reduce în ceea ce privește prețurile finale plătite de consumatori. Acest impozit afectează în mod direct contribuabilii care au investit masiv și pe termen lung, penalizându-i proporțional cu valoarea acestor investiții. Întrucât această taxă face nerentabile anumite proiecte, multe investiții vor fi abandonate, iar companiile vor ajunge să se închidă, cu consecințe directe asupra nivelului șomajului. Activele din categoria construcții, care au durate normale de viață între 10 și 60 de ani, sunt în mod special afectate, reducând atractivitatea lor investițională.⁸ **Impactul bugetar** este de 400-500mil lei, însă beneficiile în industrie vor fi mult mai mari, făcând mult mai ușoară atragerea de noi investiții, în special în zonele de energie regenerabilă.

+ **Impozitul suplimentar pentru instituțiile de credit.** Actuala măsură reduce capacitatea băncilor de a finanța economia reală și afectează accesul IMM-urilor și al populației la creditare, accesul la finanțare fiind critic pentru relansarea economiei. O altă anomalie a acestui impozit este aplicarea sa la o bază de calcul brută, având ca efect distorsionarea sistemului fiscal și penalizarea instituțiilor financiare chiar și în perioadele de pierdere. Relaxarea acestei presiuni fiscale ar permite redirectionarea resurselor către investiții, consum și incluziune financiară.

+ **Lansarea unui instrument financiar pentru re tehnologizarea IMM-urilor** ca răspuns la una dintre cele mai acute provocări ale economiei românești: productivitatea scăzută a sectorului industrial, generată de echipamente învechite, consum energetic ridicat, costuri operaționale mari și dificultatea alinierii la standardele europene de sustenabilitate.

⁸ Analiza impozitului pe construcții speciale este disponibilă aici: <https://concordia.ro/resurse/documente-de-pozitie/analiza-impozitul-pe-construcții-speciale-o-povara-fiscala-cu-impact-negativ-asupra-economiei-romanesti/>

Productivitatea scăzută a IMM-urilor din România, în special din industriile de producție și procesare, are o cauză structurală clară: utilizarea pe scară largă a echipamentelor învechite și energofage, care generează consumuri ridicate de energie, costuri operaționale mari și competitivitate redusă pe piața internă și europeană. Lansarea unui astfel de instrument - tip garanție de portofoliu - dezvoltat de Banca de Investiții și Dezvoltare cu garanție din Fondul pentru Modernizare, va fi capabil să mobilizeze, conform estimărilor FICSIMM, până la 2,4 miliarde euro finanțări private, cu impact asupra a aproximativ 3.500 de IMM-uri. Mecanismul combină creditarea bancară cu stimulente de performanță: grant de 20.000 euro pentru audit energetic industrial aprofundat și capital rebate de 10% din principal pentru investiții care asigură minimum 30% reducere a consumului de energie, într-un model pay-for-performance. Prin re-tehnologizare, IMM-urile pot obține economii de 30-40% la costurile cu energia, creșteri de productivitate și integrare mai bună în lanțurile valorice europene. La nivel macroeconomic, instrumentul creștere reziliența IMM-urilor, consolidează baza fiscală aducând taxe și impozite mai mari la budget.

- + **Recunoașterea deductibilității integrale a pierderilor înregistrate din cesiunile de creanță.** Această măsură este esențială pentru reflectarea corectă a riscurilor aferente activității bancare și pentru evitarea unei duble penalizări fiscale a instituțiilor de credit și, totodată, ar duce la deblocarea pieței de tranzacționare a creditelor neperformante, ceea ar putea genera creșterea veniturilor la bugetul de stat cu peste 122 milioane lei. De asemenea, reducerea ratei NPL va elibera resurse semnificative pentru finanțarea economiei și a crește veniturile operatorilor specializați în colectarea de creanțe neperformante, generând venituri suplimentare la bugetul de stat de peste 239 milioane lei – adică un total de peste 360 milioane lei (estimare Studiu PwC, 2021). Un amendament în acest sens ar acoperi atât solicitările comunității bancare,

cât și îngrijorările Ministerului Finanțelor și ANAF, în sensul eliminării riscului ca vânzările de portofolii în afara țării să se facă sub prețul pieței. Totuși, această modificare nu s-a materializat până acum printr-un act normativ.

- + **Supra-impozitarea aplicabilă sectorului energetic a devenit o provocare majoră pentru industrie.** În ultimii 10 ani au fost identificate cel puțin **44 acte normative cu impact asupra sistemului de impozitare specifică sectorului de producție de petrol și gaze (upstream)** ridicând semnificativ sarcina fiscală pe sectorul energetic. România înregistrează de departe cea mai ridicată rată de impozitare efectivă în anii 2022 și 2021 la nivel european, situându-se la **un nivel de patru ori mai mare decât media simplă a ratelor efective de impozitare identificate în celelalte state europene.**⁹
- + **Recalibrarea sistemului de impozitare suplimentară pentru petrol și gaze naturale** se poate face prin: reducerea cotelor maxime aplicabile în cazul impozitului pe veniturile suplimentare din dereglementarea pieței de gaze naturale și în cazul impozitului pe veniturile suplimentare offshore / onshore de mare adâncime, ajustarea cotelor și pragurilor de prețuri utilizate în calculul impozitelor suplimentare în domeniul gazelor naturale, eliminarea impozitului specific pe cifra de afaceri (petrol și gaze naturale).
- + **Eliminarea accizei nearmonizate pe zahăr aplicată băuturilor răcoritoare.** O taxă nearmonizată și cu randament fiscal în scădere, **generează sub 600 milioane lei anual și afectează competitivitatea industriei.** Conform unei analize PwC, eliminarea acesteia ar stimula consumul cu circa 4% și ar crește activitatea economică în sectoarele direct și indirect implicate, rezultând în venituri bugetare suplimentare din TVA și impozit pe profit, care ar compensa integral pierderea generată de acciză și ar avea un impact fiscal pozitiv net. Într-un scenariu fără acciză, industria și sectoarele conexe – precum agricultura, comerțul și energia – ar înregistra o creștere

agregată a cifrei de afaceri de circa 340 milioane lei și o creștere a profitabilității de 51 milioane lei, traduse în venituri suplimentare la buget de aproximativ 73 milioane lei.

- + **Menținerea cotei reduse de TVA pentru serviciile turistice.** Menținerea cotei reduse de TVA de 11% pentru serviciile turistice aliniază România la practicile majorității statelor europene și sprijină competitivitatea sectorului în raport cu destinațiile din regiune. Turismul are efecte multiplicatoare în economie, stimulând domenii conexe precum transporturile, alimentația publică și industriile culturale. Măsura contribuie la menținerea atractivității investiționale și la creșterea veniturilor bugetare prin extinderea bazei de impozitare.

- + **Susținerea dinamică a turismului intern** și a destinațiilor emergente prin facilități fiscale extinse pentru voucherele de vacanță încurajând românii să stimuleze oferta internă și să își descopere propria țară.
- + **Reglementarea și fiscalizarea riguroasă a activității de închiriere pe termen scurt în scop turistic (*“short-term rentals”*),** prin modificarea HG 1267/2010 și OPANT 65/2013, precum și aplicarea Regulamentului UE 2018/1724. Aceasta implică promovarea exclusivă a structurilor de cazare autorizate pe platformele online și adoptarea unor modele europene solide de impozitare. Aceste măsuri vor conduce la o creștere semnificativă a încasărilor la bugetul de stat, vor îmbunătăți monitorizarea și controlul activității turistice, vor asigura o concurență loială în sector și vor elimina evaziunea fiscală.

3. Piața muncii

Creșterea ocupării și adaptarea competențelor la noile realități

Piața muncii traversează, la nivel global, o perioadă de transformări fundamentale, accelerate de factori precum digitalizarea, inteligența artificială și automatizarea, tranziția verde și schimbările demografice. România are **cel mai scăzut grad de ocupare din Uniunea Europeană** și competențe digitale extrem de limitate, ceea ce expune piața muncii unor vulnerabilități majore în fața șocurilor externe. Aceste deficiențe limitează semnificativ productivitatea și creșterea valorii adăugate, afectând atât competitivitatea companiilor, cât și accesul angajaților la locuri de muncă de calitate. Capacitatea pieței muncii de a răspunde la crizele actuale și de a se adapta continuu la noile cerințe va determina în mare măsură perspectivele economice ale țării.

Mai mult, România are una dintre cele mai ridicate **rate efective de taxare a muncii din Uniunea Europeană**, ceea ce generează efecte negative asupra **competitivității pieței muncii** (angajatorii din România suportă un cost ridicat pentru forța de muncă, comparativ cu alte state europene), **retenției talentelor** (nivelul ridicat al taxării determină mulți specialiști IT și profesioniști din industrii-cheie să caute oportunități mai atractive fiscal în alte țări) și **a mediului antreprenorial** (start-up-urile și IMM-urile sunt afectate de povara fiscală ridicată, ceea ce

le îngreunează capacitatea de a atrage și reține talente). **Pe termen mediu-lung, este necesară o regândire a sistemului de impozitare a muncii**, printr-o reformă echilibrată care să asigure sustenabilitatea veniturilor la buget, dar și stimularea angajărilor și a salariilor competitive, inclusiv cu posibilitatea implementării unui plafon al contribuțiilor sociale.

Pentru a susține competitivitatea companiilor și asigurarea rezilienței angajaților în fața transformărilor pieței muncii, Concordia propune un set de măsuri aplicabile la nivel general și în sectoare specifice cu valoare adăugată ridicată.

+ Introducerea mecanismului de muncă cu timp redus (Kurzarbeit) pentru a menține locurile de muncă și a asigura continuitatea în sectoarele afectate de crize externe, până la adaptarea acestora. Modelul și-a dovedit eficiența în timpul pandemiei de COVID-19, atât în România, cât și la nivel european, prin mecanismul SURE, în beneficiul angajaților și angajatorilor deopotrivă, piața muncii revenind rapid¹⁰. Finanțarea poate fi asigurată din fonduri europene.

+ Combaterea muncii nedecarate prin digitalizare. Introducerea instrumentelor digitale pentru consolidarea capacității Inspecției

¹⁰ Modelele de programe de muncă cu timp redus sunt analizate și în raportul Comisiei Europene *Labor Market and wage developments in Europe (2025)* <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4752398b-a7dc-11f0-a7c5-01aa75ed71a1/language-en>

Muncii este esențială pentru reducerea fenomenului de muncă nedeclarată. România pierde aproximativ 22% din munca prestată în sectorul privat din cauza muncii nedeclarate, un procent aproape dublu față de media UE. Această măsură ar reduce concurența neloială și ar asigura o colectare corectă și echitabilă a contribuțiilor la bugetul de stat. Estimările indică o pierdere anuală de venituri publice cuprinsă între 10 și 15 miliarde lei. Chiar și o îmbunătățire parțială a situației curente ar însemna o creștere importantă de resurse pentru stat.

- + **Creșterea gradului de ocupare prin flexibilizarea pieței muncii.** Lărgirea oportunităților pentru angajare poate fi realizată prin măsuri ce reduc barierele actuale și încurajează mai multă flexibilitate. Printre acestea, se numără introducerea contractelor atipice și eliminarea obligației de plată a contribuțiilor raportate la salariul minim cu normă întreagă pentru contractele cu normă redusă, astfel încât să sprijine situațiile diversilor angajați.
- + **Dezvoltarea competențelor digitale prin scheme de sprijin.** Investiția în formarea și recalificarea angajaților (upskilling & reskilling) trebuie sprijinită printr-un mix de măsuri care să stimuleze atât angajatorii, cât și angajații. Printre cele mai eficiente instrumente se numără acordarea de deductibilități fiscale, vouchere de formare profesională sau alte stimulente financiare pentru companiile care investesc în dezvoltarea competențelor forței de muncă, inclusiv micro-module digitale, certificări profesionale și recunoașterea competențelor dobândite informal. Aceste măsuri vin să răspundă transformărilor economiei digitale și transformărilor tehnologice pentru care angajații trebuie să fie formați/actualizați.
- + **Dezvoltarea unui stimulent pentru subvenționarea angajării tinerilor** (pe modelul schemei de la ANOFM) cu acordarea unui sprijin angajatorilor care încadrează tineri absolvenți și posibilitatea includerii unei componente de formare, respectiv finanțarea

costurilor de formare inițială (onboarding) și specializare în competențe digitale sau tehnice relevante. Un astfel de instrument poate să susțină inserția pe piața muncii, pe fondul unei tendințe generale de reducere a rolurilor junior/*low skill* la nivelul pieței muncii.

4. Digitalizare

Accelerarea transformării economice și modernizarea statului

Transformarea digitală este astăzi una dintre cele mai puternice pârghii de competitivitate economică. Pentru România, digitalizarea nu mai poate fi privită ca o sumă de proiecte, ci ca o reformă structurală a statului și a economiei, care influențează productivitatea, fiscalitatea, conformarea voluntară, relația dintre cetățean și administrație, dar și capacitatea companiilor de a inova și a investi.

România are o fereastră de oportunitate pentru a transforma decalajul digital într-un avantaj competitiv: printr-un parteneriat autentic între stat, mediul de afaceri și sectorul IT.

O digitalizare coerentă, coordonată și predictibilă poate aduce o creștere anuală de 1-1,5% din PIB, prin reducerea poverii administrative, creșterea eficienței și atragerea investițiilor private în tehnologie.

Confederația Patronală Concordia propune un set de măsuri structurate pe trei direcții strategice: pentru mediul de afaceri, pentru administrația publică, și pentru o guvernanță digitală solidă.

+ Simplificarea declarării și plății impozitelor

pentru persoane fizice și microîntreprinderi. Ca măsură structurală de reducere a poverii administrative, sistemul fiscal trebuie modernizat astfel încât **declararea, plata și istoricul fiscal** să fie integrate într-un flux digital automatizat, cu precompletare pe baza datelor deja existente în sistem. Centralizarea plăților și interconectarea bazelor de date între ANAF, CNAS, DITL și Trezorerie ar simplifica substanțial raportările și monitorizarea lor și ar reduce considerabil costurile administrative ale companiilor. Această măsură ar reduce timpul de raportare fiscală cu peste **30%**, ar crește conformarea voluntară și ar reduce semnificativ costurile administrative pentru IMM-uri¹¹.

+ **Impulsionarea conformării voluntare prin instrumente comportamentale și comunicare inteligentă.** Conformarea fiscală nu depinde doar de reguli, ci și de modul în care acestea sunt comunicate. Prin **notificări inteligente, explicații clare, comparații comportamentale și prognoze personalizate**, ANAF ar putea crește semnificativ gradul de conformare voluntară, reducând presiunea sancțiunilor și îmbunătățind relația dintre stat și contribuabil. Exemplele internaționale arată că astfel de instrumente pot aduce o creștere

cu 10–15% a colectării voluntare, fără majorări de taxe.

- + **Voucher fiscal pentru digitalizare contabilă și de gestiune.** Companiile care achiziționează softuri ERP, CRM, e-invoicing, CRM sau soluții de raportare fiscală ar trebui să beneficieze de o **deducere fiscală** pentru aceste cheltuieli. Aceasta este o formă de „voucher fiscal” fără componentă nerambursabilă, complementară digitalizării ANAF, care reduce erorile de conformare și accelerează trecerea la raportări electronice integrate.
- + **Amortizare accelerată extinsă pentru investiții productive (2025–2026).** Introducerea temporară, cu aplicare imediată, a amortizării accelerate pentru toate investițiile productive – hardware, software, automatizare, eficiență energetică și securitate cibernetică – ar stimula investițiile rapide ale IMM-urilor. Impactul bugetar este etapizat, dar efectul economic este major: **creșterea productivității și mobilizarea capitalului privat**, în linie cu recomandările Raportului Draghi privind competitivitatea europeană.
- + **Scheme de ajutor de stat pentru investiții în tehnologie.** Lansarea unei scheme de ajutor de stat pentru investiții în tehnologie – cu dublu obiectiv: (I) extinderea operațiunilor companiilor din industrie și atragerea de noi investiții străine în tehnologie; (II) încurajarea transformării digitale în sectoarele economice, prin utilizarea soluțiilor IT, automatizarea proceselor și integrarea tehnologiilor avansate (AI, cloud, securitate cibernetică, IoT).

Digitalizare pentru administrația publică – servicii moderne, accesibile și măsurabile

Accelerarea digitalizării serviciilor publice.

Transformarea digitală a statului trebuie privită ca un **proiect strategic național**, realizat în parteneriat cu industria IT. Implicarea sectorului privat va asigura livrarea de soluții moderne, interoperabilitate, scalabilitate și reducerea dependenței de un număr limitat de furnizori.

Flexibilizarea achizițiilor publice de tehnologie. În special pentru software și servicii IT, procedurile trebuie simplificate și orientate spre inovație. Adoptarea unei abordări de tipul *“innovation-led procurement”* presupune îndreptarea proceselor către criterii de performanță, inovație și scalabilitate, în loc de birocrăția rigidă și prioritizarea prețului minim, care vor permite administrației să țină pasul cu progresul tehnologic și să atragă furnizori competitivi.

Durata ridicată a procedurilor de achiziție publică reprezintă un obstacol major pentru implementarea tehnologiilor moderne. În prezent, un proces de achiziție în domeniul IT poate dura, în medie, de la 12 și până la 24 luni (timp efectiv, de la intenție până la atribuirea efectivă a contractului de implementare). În mod particular, principalele probleme identificate în relație cu achizițiile de tehnologie vizează:

- + **Cerințele tehnice cu un grad excesiv de specificitate** afectează atât operatorii economici care ofertează, cât și beneficiarii finali prin restrângerea competiției în mod artificial. **Complexitatea caietelor de sarcini, combinată cu lipsa de expertiză specializată la nivelul administrației publice**, care să permită o abordare obiectivă, afectează eficiența procesului de atribuire și poate vicia întreaga procedură, iar deseori transformă autoritățile în beneficiari captivi. Este nevoie de profesionalizarea achizitorilor publici, cu accent pe particularitățile care privesc criteriile de calificare și selecție sau factorii de evaluare – spre exemplu, **reducerea de facto a factorilor de evaluare la “prețul cel mai mic”** restrânge în mod arbitrar competiția și nu permite o departajare calitativă reală, întrucât reduce relevanța aspectelor de performanță, scalabilitate și inovație.
- + **Problematica drepturilor de proprietate intelectuală** este o particularitate a achizițiilor publice în domeniul IT care poate afecta capacitatea companiilor de a participa la proceduri, din cauza interpretărilor defectuoase la nivelul autorităților contractante. În cazul companiilor și platformelor de

tip *Software-as-a-Service (SaaS)*, furnizarea codului sursă poate fi refuzată, întrucât contravine regimului de licențiere, iar aceste companii pot fi excluse, în mod nedrept, de la participarea la licitații sau oferte directe pentru sistemele din instituțiile publice. Conform practicilor europene, drepturile de autor asupra codului sursă rămân la deținător, iar transferul către autoritatea publică se aplică doar elementelor dezvoltate specific în sistemul sau soluția pentru autoritatea publică respectivă. Acest principiu asigură protecția titularilor drepturilor și stimulează inovația.

- + **Securitatea aplicațiilor achiziționate** este un parametru esențial pentru încrederea utilizatorilor în funcționalitățile oferite de soluțiile digitale puse la dispoziție de administrația publică. Standardele de securitate cibernetică trebuie calibrate în funcție de criticalitatea sistemului și sensibilitatea datelor procesate. Stabilirea unor cerințe de securitate foarte puternice pentru o aplicație care nu este critică sau care nu procesează informații strict confidențiale/date cu caracter personal, poate duce la un cost suplimentar nejustificat. Pe de altă parte, cerințele insuficiente pentru aplicațiile critice expun instituțiile la riscuri operaționale, financiare și reputaționale în cazul exploatarei vulnerabilităților acestora.

Guvernanță digitală – leadership, coordonare și stabilitate instituțională

Instituționalizarea coordonării transformării digitale la nivelul Guvernului trebuie să fie o prioritate. Un recent studiu al Edge Institute¹² explică de ce este necesar și cum poate funcționa eficient un **centru de conducere formată dintr-un viceprim-ministru fără portofoliu, apolitic, cu mandat explicit pe reformă și eficientizarea statului prin transformare digitală**, asistat de un **Government Chief Information Officer (GCIO)** cu rang de secretar de stat. O astfel de structură va include un **mandat de leadership instituțional, nu doar tehnic** și ar trebui să funcționeze ca un centru de comandă, la centrul guvernării, și să dispună de pârghii decizionale formale: avizarea actelor normative cu

impact bugetar în domeniul digital, coordonarea investițiilor TIC, capacitatea de prioritzare și standardizare, bază legală clară care să-i asigure autoritatea și stabilitatea instituțională, mai arată studiul Edge¹³. care explică și cum poate fi operaționalizată o **rețea guvernamentală de responsabili de digitalizare în fiecare minister.**

¹²<https://edgeinstitute.ro/wp-content/uploads/2025/10/RO-Cadrul-de-guvernanta-digitala-in-Romania-Edge-Institute-x-Digital-Nation.pdf>

¹³Idem 9

5. Cercetare

Dezvoltare – sprijin și măsuri concrete pentru inovare și creșterea competitivității

Un cadru favorabil investițiilor în inovare și tehnologii avansate este esențial pentru creșterea competitivității economiei. Tranziția către o economie bazată pe inovație și competitivitate, o prioritate cheie la nivel european, presupune o schimbare de paradigmă în politicile publice dedicate R&D. În lipsa stimulentei fiscale și a unui cadru de reglementare agil, companiile românești pierd deja teren în competiția globală pentru atragerea investițiilor în cercetare și dezvoltarea de produse proprii cu IP local.

Măsuri propuse:

- + **Optimizarea cadrului existent pentru aplicarea facilităților R&D** (deducerile acordate potrivit Art. 20 din Codul Fiscal) prin simplificarea procedurilor de certificare și reducerea poverii administrative pentru companiile care investesc în proiecte de R&D.
- + **Introducerea unui credit fiscal pentru R&D**, pentru a ameliora impactul negativ al aplicării prevederilor Legii 431/2023 privind impozitul minim global (Directiva “Pillar 2”).
- + **Implementarea unui regim IP/Patent Box**, pentru a stimula dezvoltarea de produse cu IP local, valorificarea comercială a proprietății intelectuale dezvoltate în România, precum și atragerea de investiții în centre de cercetare.
- + **Pachet fiscal pentru inovare și tehnologizare în industriile inovative.** Introducerea unui pachet de stimulente fiscale dedicate industriilor care investesc constant în cercetare și dezvoltare – precum industria băuturilor răcoritoare – ar accelera adoptarea tehnologiilor verzi, reducerea conținutului de zahăr și reformularea produselor. Măsura ar înlocui taxarea suplimentară cu stimulente pentru inovare și sustenabilitate, permițând companiilor care administrează active de peste 7 miliarde lei să investească în modernizare și competitivitate. Pe termen mediu, astfel de instrumente fiscale ar crește valoarea adăugată locală, exporturile și capacitatea de inovare a producătorilor români pe piețele europene.
- + **Crearea unui cadru de reglementare agil pentru proiecte/tehnologii inovative** și pilotarea unor proiecte în regim de parteneriat public-privat pentru testarea și dezvoltarea proiectelor de inovație (“*regulatory sandboxes*”).
- + **Stimularea investițiilor private prin instrumente fiscale** – deduceri accelerate pentru cheltuieli de R&D și facilități pentru parteneriate între companii și universități.

- + **Crearea unor hub-uri sectoriale de inova-re** – focus pe digital, energie verde și industrie auto, aliniate la trendurile europene de competitivitate.

Apărare și tehnologie.

Transformările tehnologice și amenințările cibernetice tot mai complexe impun o reconsiderare a modului în care fondurile de apărare sunt alocate. În prezent, investițiile în tehnologie și inovare în domeniul securității cibernetice, inteligenței artificiale și a infrastructurii digitale de apărare sunt limitate, ceea ce poate afecta atât reziliența și capacitatea de apărare a României, cât și dezvoltarea industriei tehnologice locale.

Măsuri propuse:

- + **Alocarea unui quantum din fondurile pentru apărare pentru investiții în tehnologii digitale cu impact dual (*dual use*)** precum securitate cibernetică, AI – în mod particular în contextul inițiativelor ReArm Europe, SAFE la nivel comunitar. Proiectele dezvoltare în acest cadru vor contribui la consolidarea securității cibernetice și a capacităților naționale de apărare, la crearea unui ecosistem tehnologic dual-use robust și creșterea atractivității României ca hub regional pentru tehnologii de apărare și securitate.
- + **Stimularea parteneriatelor public-private** între sectorul de apărare și companii IT, pentru dezvoltarea de tehnologii inovative cu aplicabilitate civilă și militară. Posibilele forme de parteneriat pot include proiecte comune de R&D sau programe tip regulatory sandboxes pentru testare și dezvoltarea de tehnologii. Aceste inițiative vor avea un impact direct în creșterea capacității de inovare a industriei IT locale, consolidarea ecosistemului de securitate cibernetică, stimularea investițiilor în tehnologii dual-use și alinierea cu standardele și inițiativele europene.

6. Diplomatie economică

Reprezentare externă, promovarea și susținerea exporturilor și branding național

România are nevoie și de o strategie coerentă de diplomatie economică, dar și de acțiuni punctuale, concrete, cu costuri minimale, care să valorifice potențialul companiilor locale pe piețele internaționale și să întărească imaginea țării ca destinație de investiții și partener comercial credibil. O abordare integrată, în parteneriat cu mediul privat, trebuie să combine reprezentarea externă eficientă, sprijinul pentru exporturi și dezvoltarea unui brand național competitiv.

Măsurile propuse:

- + **Dezvoltarea unei strategii de export** care să fundamenteze eforturile de diplomatie economică și să aibă în vedere identificarea sectoarelor cu potențial de export și să le sprijine prin: facilitarea accesului la piețele internaționale prin negocieri eficiente, parteneriate clare și sprijin guvernamental pentru participarea la târguri și expoziții; sprijinirea IMM-urilor prin programe de susținere, facilități de finanțare și consultanță specializată; exploatarea avantajelor oferite de accesul la piața unică europeană și la acordurile de liber schimb semnate de UE.
- + **Dezvoltarea unei strategii de branding național** care să sprijine eforturile de export și să promoveze calitatea produselor și

serviciilor românești, inclusiv promovarea ca destinație turistică. O strategie integrată de branding/promovare internațională trebuie să aibă în vedere promovarea României pe două paliere: ca destinație de investiții și potențial de export, susținută de organizarea unor campanii de promovare în piețe-țintă strategice, inclusiv prin asigurarea unei prezențe constante, în parteneriat cu mediul de afaceri, la evenimente internaționale majore.

- + **Reforma ARICE** trebuie să aibă în vedere transformarea rețelei de reprezentare economică externă a României într-un instrument eficient, orientat spre rezultate, cu următoarele direcții de acțiune:
 - **Întărirea colaborării cu mediul privat** (consultări periodice cu asociații sectoriale pentru calibrarea priorităților, mecanisme clare pentru feedback din partea comunității de afaceri). Este necesară și stabilirea unui cadru formal de colaborare între atașatii economici și organizațiile patronale în funcție de specificul fiecărei piețe.
 - **Implementarea unui sistem de evaluare a performanței reprezentanților externi**, bazat pe indicatori obiectivi precum numărul de contracte facilitate, misiuni economice

organizate, investiții atrase, participări la târguri internaționale.

- **Formarea continuă a reprezentanților externi**, axat pe negociere internațională, marketing și promovare, atragere de investiții.
- **Stabilirea unor subgrupuri de lucru la nivelul ARICE pe domenii economice**, constituit din reprezentanți ai mediului de afaceri și atașați economici angrenați pe lângă reprezentanțele diplomatice, pentru cunoașterea oportunităților de parteneriat și extindere la nivel internațional.
- **Simplificarea înscrierilor la târgurile / misiunile economice** prin introducerea posibilității de a depune dosarele de înscriere online.

+ **Întărirea rețelei de reprezentare economică externă, cu personalul existent al MAE**, pentru sprijinirea companiilor românești pe piețele externe.

+ **Susținerea și continuarea finanțării pentru Programul de Promovare a Exportului**, prin aprobarea din timp a fondurilor necesare participării la târgurile internaționale, dovedite ca fiind avantajoase pentru industriile exportatoare (în special industria mobilei). Funcționarea Programului de Promovare a Exportului trebuie să fie predictibilă, pentru a nu prejudicia imaginea industriei românești la nivel internațional. Pentru toate târgurile incluse în Programul de Promovare a Exportului, este necesară dezvoltarea unor ghiduri specifice, cu contribuția atașatorilor economici și a reprezentanților industriei, incluzând specificul târgului și al participanților, profilul competitiv al participanților aplicanți, rezultatele anterioare ale participanților din România. Din experiența participanților la diverse târguri în ultimii ani, se observă că informația publicată de organizatorii târgului nu este întotdeauna suficientă pentru evaluarea oportunității și pregătirea corespunzătoare.

+ **Elaborarea cadrului legislativ pentru înființarea Organizației de Management al Destinației (OMD) și alocarea fondurilor necesare**

pentru **dezvoltarea și implementarea unor strategii și politici publice complementare de promovare a României ca destinație turistică** – atât la târgurile de profil din țară și străinătate, cât și pe alte canale de promovare, care să stimuleze turismul intern și cel de incoming, susținând totodată creșterea colectărilor bugetare.

+ **Creșterea atractivității României ca destinație turistică la nivel global** prin operaționalizarea OMD-urilor, aprobarea unor bugete multianuale care să permită participarea la târgurile internaționale de turism, inclusiv pentru cele din primul trimestru al anului. De asemenea, este nevoie de identificarea unor surse de finanțare consistente pentru promovarea de excepție prin acțiuni coordonate, bazate pe profilarea turiștilor (participare târguri, campanii pre și post târg, evenimente de promovare cu ajutorul ambasadelor sau consulatelor).

+ **Transportul ca vector de imagine și influență economică**. În ciuda poziției strategice între Est și Vest și a creșterii spectaculoase de 80% pe coridorul de mijloc de la an la an, Portul Constanța funcționează la doar 20% din capacitate. Subutilizarea sa afectează competitivitatea României în logistică și comerț internațional. Revizuirea infrastructurii digitale și simplificarea procedurilor administrative sunt esențiale pentru a transforma Portul Constanța într-un centru regional de referință, atrage investiții, crește exporturile și a consolida influența sa economică.

+ **Semnarea acordurilor bilaterale cu state terțe din piețe emergente pentru facilitarea comerțului și creșterea conectivității logistice a României cu piețele asiatice și/sau din Orientul Mijlociu.**

La nivel sectorial, pentru promovarea externă a industriei de IT:

- + **Dezvoltarea unei propuneri de valoare ("value proposition") bine definite pentru atragerea de parteneri străini și promovarea industriei IT din România**, inclusiv realizarea unui plan de acțiune cu responsabilități și indicatori de rezultat și implementarea directă prin structurile instituționale și camerele de comerț bilaterale. Reprezentanții industriei IT trebuie să aibă toată disponibilitatea de a fi parteneri pe tot acest parcurs.
- + **Dezvoltarea unui mecanism structurat și continuu de identificare și filtrare a oportunităților** de tip licitație lansate în piețele acoperite de atașatii economici din cadrul ambasadelor României sau de către camerele de comerț bilaterale cu reprezentare activă în țările partenere, pe baza unor criterii definite și actualizate împreună cu reprezentanții industriei IT.
- + **Dezvoltarea unui mecanism structurat de colectare a interesului companiilor românești IT pentru promovare în anumite piețe** prin suportul atașatilor economici, realizarea unor cataloage cu profilele companiilor specific interesate de anumite piețe, care îndeplinesc anumite criterii de competitivitate (a se stabili împreună cu industria) și promovarea lor de către misiunile diplomatice ale României. Pentru participanții la târguri, includerea unui serviciu moderat de punere în contact cu companii locale de consultanță în domeniul promovării și vânzării de produse/servicii IT și de asistență legală.

În materie de **afaceri europene**, mediul de afaceri și implicit economia națională, ar beneficia de implementarea a două principii:

- **Alinierea pozițiilor României la nivel european cu mediul de afaceri** în dosarele cheie pentru valorificarea potențialului industriilor și sectoarelor competitive din economia națională. Creșterea potențialului alianțelor și negocierilor cu alte state membre UE pe dosarele de interes economic pentru România

poate fi sprijinită și de Concordia pe canalele proprii.

- **Transpunerea eficientă și transparentă a Regulamentelor și Directivelor europene în legislația românească.** În prezent există întârzieri semnificative în transpunerea unor regulamente europene, ceea ce generează incertitudine legislativă și blocaje în aplicarea practică a obligațiilor europene. Nerespectarea obligațiilor europene poate conduce la sancțiuni financiare pentru România, la imposibilitatea companiilor de a se conforma noilor cerințe și la blocarea activității economice din cauza lipsei cadrului procedural și instituțional necesar. Pentru a limita impactul concurențial în raport cu Piața Unică, este necesară evitarea setării unor standarde mai ridicate decât cele europene (*gold plating*).

7. Domenii strategice

Energie: măsuri pentru un sector energetic competitiv

Sectorul energetic are un rol strategic pentru securitatea economică și competitivitatea României. În lipsa unor măsuri ferme și predictibile, investițiile în acest sector riscă să nu își atingă potențialul. Astfel, este nevoie de măsuri pe următoarele direcții:

- + **Simplificarea cadrului legal** (actualizare legislație, noi proiecte legislative) și a **capacității instituționale** pentru implementarea de noi tehnologii în domeniul energiei. Cadrul legislativ existent nu include reglementări dedicate pentru toate noile tehnologii emergente (ex: hidrogen, captarea și stocarea carbonului, biogaz, geotermal cu buclă închisă). Situația curentă duce la întârzierea implementării noilor tehnologii, pierderea competitivității sectorului energetic românesc, precum și la ratarea oportunităților de finanțare europeană pentru proiecte inovative. Actualizarea legislației și inițierea de noi reglementări sectoriale necesită dezvoltarea competențelor instituționale, dar și colaborarea directă cu industria pentru identificarea celor mai adecvate soluții tehnice și juridice.
- + **Reprezentarea intereselor strategice ale industriei românești este esențială și necesară.** Adoptarea unor reglementări europene fără consultarea adecvată a unor

sectoare cheie românești cu impact negativ asupra competitivității și dezvoltării sectorului național trebuie rapid adresată. (ex. NZIA, Regulamentul privind reducerea emisiilor de metan). Sunt necesare măsuri diplomatice și legislative imediate pentru corectarea inechităților introduse de reglementări precum NZIA, care impune companiilor românești obligații disproporționate în raport cu capacitățile naționale (în cazul de față: de stocare CO₂). Pentru a proteja competitivitatea și interesele României, mizăm pe un dialog deschis pentru asigurarea unei reprezentări coerente și proactive în toate celelalte dosare legislative europene relevante pentru sectorul energetic românesc.

- + **Prioritizarea parteneriatelor public-private.** Implementarea parteneriatelor public-private este lentă, cu lipsă de claritate legislativă și proceduri complexe. Sectorul energetic, dar nu numai, are **nevoie de** Revizuirea și clarificarea legislației PPP, promovarea parteneriatelor ca instrument strategic, garantarea predictibilității și stabilității contractuale.

Rolul strategic al investițiilor în rețelele de distribuție pentru tranziția energetică a României

România se află într-un moment-cheie al tranziției energetice, în care rețelele de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale trebuie modernizate pentru a face față noilor provocări tehnologice, economice și de mediu. Potrivit Federației Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie (ACUE), pentru atingerea obiectivelor naționale privind decarbonizarea, securitatea energetică și digitalizarea infrastructurii, este necesar un efort investițional anual de aproximativ 1,5 miliarde EUR, structurat astfel:

- 1,2 miliarde EUR pentru rețeaua de distribuție a energiei electrice — vizând digitalizarea, extinderea, modernizarea și înlocuirea echipamentelor uzate;
- 0,3 miliarde EUR pentru rețeaua de gaze naturale — orientate spre tehnologii inteligente, adaptarea infrastructurii la gazele verzi și integrarea hidrogenului.

Impactul economic și social al investițiilor

Deblocarea acestor investiții suplimentare ar genera un impact economic total anual de până la 10,6 miliarde EUR, echivalentul a aproximativ 3,3% din PIB-ul României, prin efecte de multiplicare în economie:

- Stimularea producției interne și multiplicarea proiectelor de infrastructură energetică;
- Atragerea de investiții private și crearea a peste 230.000 de locuri de muncă directe și indirecte;
- Creșteri anuale de 2,5 miliarde EUR în venituri salariale nete și 4,6 miliarde EUR în venituri fiscale la bugetul de stat;
- Profituri corporative nete suplimentare de 3,7 miliarde EUR, cu potențial de reinvestire în economie.
- Pe termen mediu (5 ani), aceste investiții ar

putea contribui la o creștere cumulată a PIB-ului de până la 16,5%, consolidând rolul rețelelor de distribuție ca motor al dezvoltării economice sustenabile.

Beneficii structurale pentru sistemul energetic și economie

Investițiile în rețelele de distribuție produc efecte pozitive multiple asupra funcționării și competitivității economiei naționale:

- Integrarea accelerată a noilor capacități de producție, convenționale și regenerabile, reducând prețul angro al energiei;
- Utilizarea eficientă a gazului natural ca vector de tranziție, sprijinind reindustrializarea și pregătind trecerea la gaze verzi (biometan, hidrogen);
- Reducerea dependenței energetice externe și creșterea securității aprovizionării;
- Creșterea atractivității României pentru investiții în sectoare cu consum ridicat de energie — centre de date, inteligență artificială, materiale de construcții, petrochimie — datorită unei infrastructuri moderne și fiabile.

Costuri sustenabile pentru consumatori

Efortul investițional propus are un impact minim și temporar asupra facturilor consumatorilor finali:

- Aproximativ +5 lei/lună la factura medie de energie electrică a unei gospodării;
- Aproximativ +8 lei/lună la factura medie de gaze naturale;
- În medie +0,4% la prețul final al energiei pentru consumatorii non-casnici.

Aceste creșteri sunt limitate în timp și pot fi compensate prin scăderea costului de achiziție a energiei, creșterea eficienței rețelelor și reducerea pierderilor datorită digitalizării și integrării surselor regenerabile.

Investițiile în modernizarea și digitalizarea rețelelor de distribuție sunt fundamentale pentru succesul tranziției energetice a României. Ele reprezintă nu doar o cerință tehnologică, ci și o oportunitate economică majoră de dezvoltare sustenabilă, consolidare a securității energetice și creștere a competitivității naționale. Prin adoptarea unui cadru de reglementare predictibil, stabil și favorabil investițiilor, România poate transforma rețelele de distribuție în coloana vertebrală a tranziției verzi și digitale, cu beneficii directe pentru economie, consumatori și mediu.

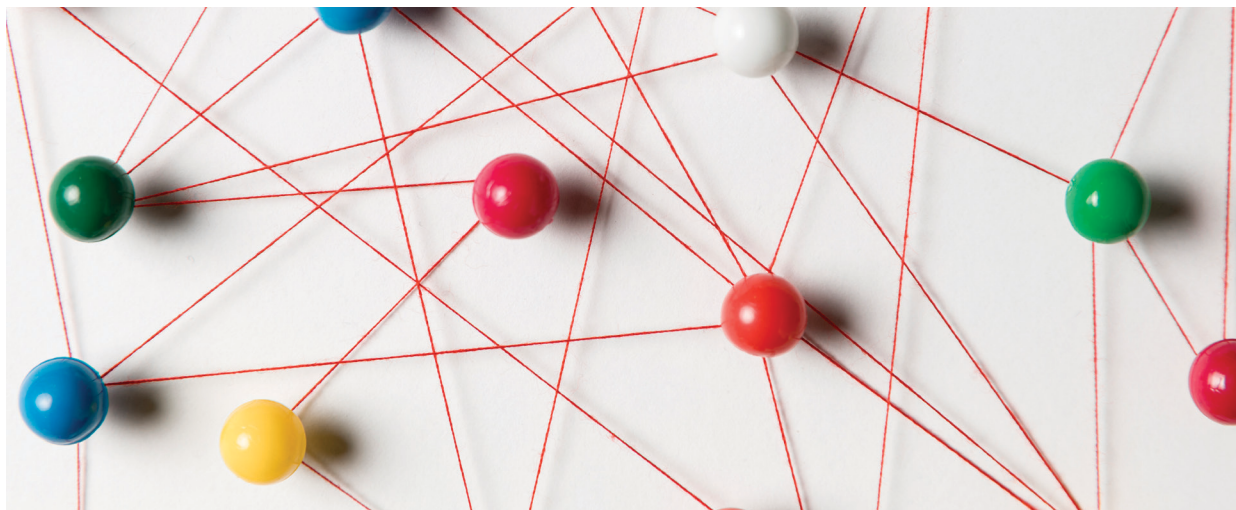
Menținerea suportabilității prețurilor la energie reprezintă o condiție esențială pentru menținerea competitivității economiei românești și pentru protejarea consumatorilor industriali și casnici. În acest sens, se impune adoptarea unui pachet coerent de măsuri integrate, care să abordeze atât componentele structurale ale prețului energiei, cât și dimensiunea investițională și fiscală a sistemului energetic.

Coordonarea investițiilor între sectoarele de producție, transport, distribuție și stocare, pentru a optimiza utilizarea resurselor disponibile (energie regenerabilă, gaze naturale, hidro, nuclear).

Promovarea unui mix energetic diversificat și flexibil, capabil să asigure stabilitatea sistemului și competitivitatea prețurilor în condițiile tranziției verzi.

Evaluarea impactului fiscalității actuale aplicabile sectorului energetic asupra prețului final al energiei, în raport cu recomandările Comisiei Europene privind echitatea și sustenabilitatea fiscală.

- Evaluarea impactului fiscalității actuale aplicabile sectorului energetic asupra prețului final al energiei, în raport cu recomandările Comisiei Europene privind echitatea și sustenabilitatea fiscală.
- Coordonarea investițiilor între sectoarele de producție, transport, distribuție și stocare, pentru a optimiza utilizarea resurselor disponibile (energie regenerabilă, gaze naturale, hidro, nuclear).
- Promovarea unui mix energetic diversificat și flexibil, capabil să asigure stabilitatea sistemului și competitivitatea prețurilor în condițiile tranziției verzi.

8. Domenii strategice

Transporturile și infrastructura au nevoie de accelerarea investițiilor și diversificarea finanțării

Infrastructura de transport este coloana vertebrală a competitivității economiei românești. Fără o rețea modernă, sigură și interconectată, nici exporturile, nici investițiile, nici tranziția verde nu pot progresa în ritmul necesar. În prezent, decalajele de infrastructură generează costuri logistice ridicate, limitează accesul la piețe și descurajează investițiile productive. În același timp, fondurile europene disponibile și potențialul parteneriatelor public-private oferă României o oportunitate istorică pentru modernizare accelerată.

Pentru ca aceste obiective să se materializeze, este nevoie de **o viziune coerentă care să îmbine** accelerarea investițiilor, reducerea barierelor birocratice și consolidarea competitivității logistice și industriale a României în regiune.

Accelerarea investițiilor în infrastructură logistică și de transport rutier și feroviar

+ Investiții prioritare în infrastructura rutieră – accelerarea construcției de autostrăzi, centuri ocolitoare și drumuri expres, cu prioritate pentru coridoarele TEN-T. Aceste proiecte reduc costurile logistice, cresc mobilitatea regională și atrag investiții industriale.

- + Modernizarea infrastructurii intermodale – încurajarea transportului combinat rutier-feroviar (RO-LA) și rutier-maritim (RO-RO), pentru creșterea competitivității exporturilor și reducerea emisiilor de CO₂.
- + Modernizarea infrastructurii portuare de la Dunăre, în special prin concesionare și parteneriate public-private. Astfel, nu ar implica resurse bugetare și ar stimula economiile locale, oferind totodată modalități de transport ieftine. Parteneriatele public-private vor oferi șansa unor administrări mult mai eficiente.
- + Crearea de hub-uri logistice regionale (Cluj, Iași, Timișoara, Constanța) cu acces multi-modal, pentru stimularea comerțului intern și internațional.
- + Dezvoltarea terminalelor intermodale în zone strategice (București, Brașov, Iași, Cluj, Oradea, Constanța) care să integreze transportul rutier cu cel feroviar, sprijinind lanțurile logistice verzi.
- + Planificarea și operaționalizarea unui **Fond Feroviar Național (FFN)** dedicat finanțării lucrărilor de întreținere și reînnoire a infrastructurii feroviare publice esențială pentru

transportul de mărfuri și călători. Fondul poate fi alimentat dintr-o cotă-parte a veniturilor obținute prin taxarea vehiculelor grele în funcție de distanța parcursă, odată cu aplicarea noului sistem de taxare rutieră. Prin asigurarea unei surse stabile de finanțare, FFN ar permite reducerea treptată a tarifulor de utilizare a infrastructurii (TUI, TSA), stimulând investițiile și performanța operațională a transportului feroviar, un sector-cheie pentru competitivitatea și decarbonizarea economiei.

- + Parteneriate public-private (PPP) și fonduri europene – accelerarea proiectelor de infrastructură printr-un mix de finanțare care combină fondurile UE, capital privat și mecanisme garantate de stat.

Facilitarea finanțării, simplificare fiscală și operațională pentru infrastructură și transporturi

- + **Reluarea rapidă a schemei de ajutor privind returnarea accizei suplimentare la motorină** este esențială pentru **menținerea competitivității transportatorilor români**. Conform datelor INS, volumele de motorină achiziționate în România au scăzut, iar mutarea alimentărilor în afara țării a dus la încasări mai mici din accize, contrar așteptărilor statului. Reintroducerea schemei ar readuce alimentările de motorină în România, ar crește veniturile bugetare reale și ar sprijini stabilitatea sectorului de transport. UNTRR atrage atenția că majorările repetate ale accizelor fără o schemă funcțională de rambursare au dus deja la diferențe de 12-15 eurocenți/litru ale prețului în România față de Ungaria și alte state vecine, iar de la 1 ianuarie 2026, diferența va ajunge la 22 eurocenți/litru. Pentru a opri mutarea accelerată a alimentărilor transportatorilor în afara țării, fenomen care deja este de amploare, și implicit pierderile bugetare, UNTRR apreciază că este necesară o schemă de rambursare de 60 de bani/litru de motorină, măsură aplicată constant și în alte state membre fără a reduce acciza sub pragul european.

Statul estimează încasări de 25 miliarde lei din accize în 2025 (20 de miliarde de la motorină și 5 miliarde de la benzină), însă aceste calcule ignoră efectele migrației consumului. Creșterea accizei la motorină, din august 2025 (cu 231,76 lei/1.000 litri) trebuia să aducă +1,96 miliarde lei, dar migrarea a 10% din consum a dus la pierderi de 2,1 miliarde lei/an, potrivit UNTRR.

- + **Extinderea mecanismului de returnare a accizei și pentru transportul feroviar.** În completarea schemei de returnare a accizei la motorină pentru transportul rutier, se propune instituirea unui mecanism de restituire a accizei aferente consumului de motorină și energiei electrice de tracțiune utilizate în transportul feroviar, în conformitate cu art. 15 alin. (1) lit. e) din Directiva 2003/96/CE. Măsura ar alinia România la practicile europene, ar sprijini investițiile în transportul feroviar – sector esențial pentru tranziția verde – și ar contribui la reducerea costurilor operaționale, creșterea competitivității și atragerea de noi investiții în infrastructura feroviară.
- + **Utilizarea sistemului TIR de către Autoritatea Națională Vamală**, acesta fiind **singurul sistem vamal recunoscut între UE și țările non-UE**, pentru fluidizarea fluxurilor comerciale și reducerea timpilor de staționare la frontieră.
- + **Excluderea operatorilor de transport rutier care dețin stații de alimentare proprii**, utilizate exclusiv pentru vehiculele proprii și ale colaboratorilor, din sfera de aplicare a impozitului pe cifra de afaceri suplimentară (ICAS) prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 3/2025 pentru modificarea și completarea art. 462 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Aceste stații sunt amplasate, de regulă, în punctele de lucru sau la sediul operatorilor de transport și nu sunt deschise publicului, neavând caracter comercial. Ele reprezintă infrastructură operațională internă, necesară pentru desfășurarea activității de transport și optimizarea consumului. Includerea acestor stații în aria de aplicare a ICAS contravine scopului declarat al ordonanței, care vizează

operatorii din sectoarele petrol și gaze naturale, și ar genera costuri nejustificate și distorsiuni concurențiale pentru transportatorii români.

- + **Modificarea Codului Fiscal și a legislației rutiere pentru a permite încasarea amenzilor aplicate transportatorilor și șoferilor străini care circulă în România. În prezent, România nu aplică efectiv Directiva (UE) 2015/413** privind schimbul transfrontalier de informații referitoare la încălcările normelor de circulație, ceea ce face ca amenzile aplicate șoferilor străini să nu fie încasate deloc. În același timp, autoritățile române transmit date despre șoferii români altor state membre, permițând ca aceștia să fie sancționați și executați în afara țării, ceea ce creează o discriminare evidentă și o concurență neloială față de transportatorii români. Situația actuală încurajează indisciplina rutieră și contribuie la creșterea numărului de accidente provocate de șoferii străini, fiind necesară intervenția legislativă imediată pentru aplicarea simetrică a Directivei și asigurarea unui tratament egal între toți participanții la trafic.
- + **Stabilirea unui cost minim de referință (model CNR / UNTRR).** Adoptarea în România a unui cost minim de referință, inspirat de modelul Comitetului Național Rutier (CNR) din Franța, care să reflecte costurile reale de operare ale unui vehicul greu de marfă. Implementarea unui astfel de cost minim de referință ar permite stabilirea unor tarife corecte de transport, ar elimina economia gri din sector și ar reduce concurența neloială, asigurând sustenabilitatea operatorilor români și condiții echitabile de piață.

Digitalizare și eficientizare operațională în domeniul transporturilor

- + **Implementarea integrală a e-Transport, e-Factura și e-TVA** printr-o platformă unică interoperabilă, pentru eliminarea dublărilor și erorilor administrative.
- + **Implementarea pe scară largă a documentului electronic e-CMR**, pentru digitalizarea

procesului de transport rutier și reducerea birocrației în operațiunile internaționale.

- + **Digitalizarea controalelor rutiere (scanare, cântare dinamice, verificări automate ale documentelor)**, pentru reducerea abuzurilor, creșterea transparenței și eliminarea concurenței neloiale cauzate atât de firmele străine care operează fără înregistrare fiscală în România, cât și de operatorii naționali care nu respectă legislația în vigoare privind transportul rutier.

Tranziția verde și acces la fonduri europene

- + **Urgentarea intrării în vigoare** a schemei de finanțare pentru achiziția de vehicule electrice și instalarea de stații de încărcare electrice, publicată de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, precum și simplificarea procedurilor de aprobare și clarificarea ghidurilor de finanțare, având în vedere termenul foarte scurt pentru implementare. Schema este necesară pentru **modernizarea flotelor, decarbonizarea transporturilor și atingerea obiectivelor climatice europene**, iar întârzierea aplicării riscă să ducă la **pierderi de fonduri și descurajarea investițiilor în transportul sustenabil**.
- + Crearea unui fond național pentru modernizarea flotelor verzi, finanțat din PNRR, Fondul pentru Modernizare și programele CEF Transport, destinat sprijinirii companiilor care doresc să treacă la vehicule cu emisii reduse sau zero.
- + **Sprijin financiar pentru conversia vehiculelor** la carburant alternativ (biodiesel, HVO) și pentru achiziția de vehicule cu emisii reduse.

Confederația Patronală Concordia

Propuneri pentru relansare și creștere economică

Decembrie 2025